

Reacția instituțiilor publice la investigațiile jurnalistice:

AUTOSESIZĂRI MULTE, REZULTATE PUȚINE

STUDIU

de documentare a reacției autorităților publice la faptele descrise de jurnaliștii de investigație referitoare la integritatea funcționarilor publici în perioada ianuarie 2014 - iunie 2017

La elaborarea studiului „Reacția instituțiilor publice la investigațiile jurnalistice: autosesizări multe, rezultate puține” au contribuit:

AUTORI:

**Viorica Zaharia
Victor Moșneag**

Recenzentă: **Aneta Gonța**

Director de proiect: **Petru Macovei**
Coordonator de proiect: **Ion Mazur**

Design și paginare: **Angela Ivanesi**

Acest studiu apare în cadrul proiectului „Consolidarea principiului integrității și acordarea asistenței juridice pentru obținerea informațiilor de interes public prin intermediul platformei online www.MoldovaCurata.md”, implementat de Asociația Presei Independente (API) cu susținerea financiară a Fundației Soros-Moldova/Programul Buna Guvernare. Opiniile exprimate în studiu aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția Fundației.

Versiunea electronică a studiului în limba română va putea fi descărcată gratuit de pe paginile web www.api.md și www.moldovacurata.md

CUPRINS

1. INTRODUCERE	4
2. CADRUL METODOLOGIC	5
3. CAPITOLUL I. STUDII DE CAZ	9
4. CAPITOLUL II. CONSTATĂRI. ANALIZA DATELOR	25
5. CONCLUZII	28
6. RECOMANDĂRI	29
Anexă. Rezumatul studiilor de caz. Investigațiile și finalitatea lor	31

ABREVIERI

ANI	Autoritatea Națională de Integritate
CNA	Centrul Național Anticorupție
CNI	Comisia Națională de Integritate
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
PA	Procuratura Anticorupție
PG	Procuratura Generală

1. INTRODUCERE

Definite în literatura de specialitate¹ ca lucrări profunde, rezultate din cercetări înfăptuite de jurnaliști, care descoperă adevăruri sau fapte pe care cineva vrea să le ascundă de opinia publică, investigațiile jurnalistice ar urma să reprezinte un instrument de asanare socială². Așa cum observă dr. habilitat, prof. universitar Constantin Marin în suportul de curs universitar „Jurnalismul de investigație”, ținta acestui tip de jurnalism ar urma să fie comportamentul moral și ilegal al individului, al business-ului și al agențiilor guvernamentale. „Atare comportament ce afectează interesul public și buna funcționare a corpului social vizează corupția politică, infracțiunile economice, abuzul de putere, crimele și alte fărâdelegi. Jurnalismul de investigație, acționând în această sferă subterană a societății, are tocmai misiunea de a minimaliza flagelurile de referință prin forța transparenței și a opiniei publice”³. „Investigația jurnalistică presupune dezvăluirea unor fenomene și fapte anterior ascunse în mod intenționat de către persoane investite cu putere sau care s-au pierdut, pe fundalul perindării haotice a faptelor și circumstanțelor, ceea ce a împiedicat înțelegerea a ceea ce se întâmplă. Pentru realizarea investigației jurnalistice este necesară folosirea atât a surselor și documentelor secrete, cât și a celor deschise” – este o altă definiție a investigației jurnalistice, dată de autorii manualului pentru jurnaliștii de investigație „Story-Based Inquiry: A manual for investigative journalists”⁴, editat de UNESCO.

În ultimii 10 ani, jurnalismul de investigație din Republica Moldova a parcurs o etapă semnificativă de dezvoltare, fapt datorat, în cea mai mare parte, finanțărilor acordate de donatorii externi instituțiilor media sau ONG-urilor specializate pe monitorizarea integrității și combaterii corupției în sectorul public. Astfel, media independentă a realizat și publicat mai mult decât în anii precedenți investigații bine documentate pe domeniul integrității în sectorul public. Jurnaliștii au scris despre funcționari care nu și-au declarat corespunzător imobilele sau afacerile, cazuri de conflicte de interese sau de deținere a unor bunuri de lux, a căror valoare depășea cu mult veniturile legale etc. Aparent, în puține dintre aceste

cazuri a existat o reacție pe măsură a instituțiilor în care activau acești funcționari sau a structurilor abilitate cu funcții de control, iar în cele mai multe cazuri, parcursul profesional al subiecților vizați nu a suportat nici o schimbare, contrar așteptărilor firești ale populației ca persoanele cu probleme de integritate să fie înlăturate din administrația publică sau cel puțin să nu mai fie avansate în funcții.

În același timp, Guvernul Republicii Moldova s-a angajat, prin Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană (semnat și ratificat în anul 2014), de rând cu reformarea justiției și garantarea eficacității organismelor de asigurare a respectării legii, să asigure „continuarea reformei administrației publice și crearea unui corp al funcționarilor publici responsabil, eficient, transparent și profesionist”, precum și „asigurarea eficacității în lupta împotriva corupției”⁵.

Aparenta lipsă de impact al investigațiilor jurnalistice asupra asigurării integrității în sectorul public subminează încrederea populației în sinceritatea intențiilor declarate de guvernare referitoare la combaterea corupției și la asanarea instituțiilor publice de elemente compromise și lipsite de integritate. De asemenea, lipsa unei reacții consistente și adecvate din partea statului la investigațiile jurnalistice bine documentate, care conțin dezvăluiri și fapte tănuite anterior, slăbește încrederea populației atât în jurnaliștii care le scriu, cât și în presă în general.

Autorii acestui studiu și-au propus să documenteze, cantitativ și calitativ, modul în care autoritățile au reacționat la faptele descrise în investigații, realizând o analiză sintetizată a cazurilor descoperite de presă. De asemenea, a fost analizată eficiența reacției autorităților, adică a controalelor pornite în urma publicării investigațiilor, prin documentarea rezultatelor controalelor și a consecințelor acestora asupra persoanelor vizate. Datele acumulate au permis formularea unor concluzii și recomandări referitoare la voința reală a autorităților de a preveni corupția și a promova integritatea în sectorul public.

1 Manual de jurnalism, Mark Grigorean, http://ijc.md/Publicatii/resurse/jurnalistica_grigoryan_ro.pdf

2 Jurnalism de investigație; suport de curs universitar, Transparency International Moldova; redactor-coordonator Constantin Marin, Chișinău 2008

3 Ibidem.

4 <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001930/193078e.pdf>

5 <http://www.mfa.gov.md/img/docs/Acordul-de-Asociere-RM-UE.pdf>

2. CADRUL METODOLOGIC

2.1 Reperere generale: instituțiile monitorizate și criteriile de selecție

Instituțiile au fost selectate după următoarele criterii:

- *specializarea redacției respective pe jurnalism de investigație;*
- *specializare tematică – anticorupție, integritate, transparență;*
- *reputația echipelor de jurnaliști, confirmată la concursuri locale și internaționale.*

Toate instituțiile media ale căror articole au fost studiate – RISE Moldova, Centrul de Investigații Jurnalistice (Anticorupție.md), Ziarul de Gardă, Moldova Curată – au drept specializare profesională realizarea investigațiilor pe domeniul integrității, corupției, crimei organizate:

RISE Moldova⁶
(Asociația Reporterilor
de Investigație și
Securitate Editorială)

este o comunitate de jurnaliști de investigație, programatori și activiști din Republica Moldova și din România, fondată în 2014 de un grup de jurnaliști. Potrivit informației de pe pagina oficială, instituția de presă investighează crima organizată și face conexiuni din zone offshore, dezvăluie scheme de spălare a banilor din Europa de Est, scheme de corupție, contrabandă, trafic de arme și scoate la lumină afacerile ascunse ale politicianilor. Publică texte în limbile română, rusă și engleză. Director: jurnalistul Iurie Sanduța. Surse de finanțare: donații de la cititori; granturi de la organizații donatoare, destinate ONG-urilor și instituțiilor media.

Ziarul de Gardă⁷
(ZdG)

este un săptămânal de investigații jurnalistice, fondat la 29 iulie 2004 de jurnalistele Alina Radu și Aneta Grosu. Instituția se autodefinește ca ediție de presă independentă, care militează pentru transparență și pentru respectarea drepturilor omului. Redacția produce o ediție săptămânală tipărită în limba română, o ediție săptămânală tipărită în limba rusă, pagini web în limbile română și rusă, emisiuni radio și TV intitulate „Reporter de Gardă”. Directoare: jurnalista Alina Radu. Surse de finanțare: abonamente; granturi de la organizații donatoare destinate ONG-urilor și instituțiilor media.

⁶ Autoprezentare RISE Moldova, <https://www.rise.md/membru/>

⁷ Autoprezentare ZdG, <https://www.zdg.md/categoria/redactia-zdg>

Centrul de Investigații Jurnaliste⁸ (CIJRM)

Centrul de Investigații Jurnaliste

este o organizație neguvernamentală, creată în anul 2003 de către un grup de jurnaliști, cu scopul de a realiza investigații jurnalistice și a desfășura proiecte de instruire și de propagare, în rândul jurnaliștilor și al altor categorii de public, a cunoștințelor privind transparența, lupta anticorupție, integritatea. Activitatea de bază a Centrului este îndreptată spre îmbunătățirea calității jurnalismului de investigație în Republica Moldova, consolidarea capacității jurnaliștilor de investigație, promovarea celor mai bune metode și tehnici pentru jurnalismul de investigație, precum și desfășurarea unor campanii de sensibilizare a opiniei publice. Centrul de Investigații Jurnaliste gestionează portalurile investigatii.md și anticoruptie.md. Președintă: jurnalista Cornelia Cozonac. Surse de finanțare: donații de la cititori; granturi de la organizații donatoare, destinate ONG-urilor și instituțiilor media.

MoldovaCurata.md⁹

este o platformă online creată în anul 2013 de Asociația Presei Independente (API), în baza campaniei media „Cunoaște-ți candidatul!”, desfășurată la alegerile parlamentare din anii 2008 și 2009 de către Inițiativa Civică pentru un Parlament Curat, formată din 7 organizații neguvernamentale. Platforma a apărut în anul 2013 cu sprijinul Programului Bună Guvernare al Fundației Soros-Moldova, fiind axată pe scrierea investigațiilor și a altor articole la tema integrității persoanelor cu funcții publice. Sunt publicate săptămânal cel puțin trei articole cu elemente de investigație. Director de proiect: Petru Macovei; coordonator de proiect: Ion Mazur; redactoră: Viorica Zaharia. Surse de finanțare: granturi, Departamentul Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova.

Criteria de selecție a investigațiilor studiate

Au fost analizate 32 de investigații jurnalistice care corespund criteriilor enumerate mai jos, publicate în perioada ianuarie 2014 – iunie 2017. Din anul 2014 declarațiile de venituri și proprietate ale funcționarilor publici au devenit mult mai accesibile publicului și jurnaliștilor, datorită începerii activității, în

anul 2013, a Comisiei Naționale de Integritate, responsabilă de publicarea și controlul declarațiilor. Astfel, datorită accesului la aceste documente și existenței unei instituții de stat care putea verifica semnalele din presă referitoare la integritatea funcționarilor publici, jurnaliștii au scris, începând cu anul 2014, un număr mult mai mare de investigații bine documentate referitoare la proprietăți nedeclarate, venituri neconfirmate legal, conflicte de interese etc.

Investigațiile studiate au fost selectate după următoarele criterii:

- **subiecții vizați:** miniștri, viceministri, conducători de departamente, direcții, secții, instituții, agenții și alte structuri guvernamentale, deputați, judecători, procurori, președinți de raioane și primari ai orașelor.
- **tematica:** bunuri sau afaceri nedeclarate sau neconforme cu veniturile legale, conflicte de interese, suspiciuni de protecționism sau abuz de putere.

⁸ Autoprezentare CIRJM, <https://anticoruptie.md/ro/despre-noi>

⁹ Autoprezentare Moldova Curată, <http://www.moldovacurata.md/despre-noi/istoric>

- **calitatea documentării:** pentru a face obiectul studiului, investigațiile trebuie să conțină trimitere la dovezi și documente care să probeze temeinic cele afirmate de jurnalist și, obligatoriu, reacția persoanei vizate sau probarea demersului jurnalistului de a obține reacția acesteia. În sensul prezentului studiu prin dovezi se are în vedere: informații din Registrul cadastral, informații de la Camera Înregistrării de Stat, Agenția de Achiziții Publice și alte autorități ale statului, declarații de venituri și proprietăți depuse la Comisia Națională de Integritate (în prezent – Autoritatea Națională de Integritate), hotărâri, demersuri, plângeri, răspunsuri oficiale ale instituțiilor publice, copii ale contractelor etc., precum și fotografii, video, declarații ale martorilor. Au făcut obiectul studiului și investigațiile care nu au fost probate în totalitate cu documente, dar subiectul/persoana vizat a confirmat faptele descrise.

Nu au făcut obiectul studiului investigațiile scrise în paralel sau după ce instituțiile de anchetă aveau în gestionare dosare de control sau penale referitoare la subiectele abordate de jurnaliști, întrucât scopul lucrării este investigarea modului în care autoritățile au răspuns la faptele descoperite de mass-media.

2.3 Scopul studiului

Scopul realizării studiului este de a urmări dacă după publicarea investigațiilor autoritățile statului sau instituțiile în care activau persoanele vizate au reacționat prin controale sau alte acțiuni de verificare a faptelor și, în cazul confirmării faptelor descrise de jurnaliști, dacă au aplicat sancțiuni. Un alt scop a fost de a urmări parcursul profesional al persoanelor vizate în investigații, pentru a putea vedea dacă problemele de integritate semnalate de jurnaliști au fost luate în calcul la avansarea sau numirea în alte funcții decât cele deținute la momentul scrierii articolelor.

2.4. Abordarea calitativă

Modul în care autoritățile statului au răspuns la faptele descrise de jurnaliști în investigații a fost analizat în baza studiilor de caz realizate după următoarea structură:

1. **Situația la momentul fixării faptelor de către jurnalist** – scurtă descriere a investigației cu menționarea reacției persoanei vizate, exprimate fie la momentul scrierii investigației, fie după.
2. **Evoluția/involuția cazului** – descrierea reacției care a existat după publicare (control din

partea CNI, anchetă internă, cauză penală etc.) și a finalității acesteia.

3. **Poziția/funcția persoanei la momentul realizării studiului:** rămasă în funcție; avansată în funcție; plecată din funcție din motive legate de faptele descrise de jurnaliști în investigație; plecată din funcție din motive independente de faptele descrise în investigație.

În cadrul studiilor de caz au fost documentate și oferite detalii referitoare la circumstanțele în care au apărut reacțiile din partea autorităților și în care a evoluat/involuat situația protagoniștilor. De asemenea, descrierea detaliată a tuturor faptelor relevante legate de consecințele publicării investigațiilor permite analiza reacțiilor persoanelor vizate, ale instituțiilor din care fac parte, a conducătorilor lor și ale altor actori. Pentru documentare și analiză autorii studiului au folosit informații din surse deschise și au expediat solicitări de informații instituțiilor corespunzătoare.

2.5. Abordarea cantitativă

Documentarea și analiza s-au făcut în baza următorilor indicatori cantitativi:

- numărul de investigații monitorizate;
- numărul investigațiilor la care a existat o reacție sub forma unui control din partea instituțiilor cu funcții de control;

- numărul de investigații la care nu a existat o reacție;
- numărul controalelor inițiate pentru verificarea și penalizarea faptelor descrise în investigație încheiate cu sancțiuni; în sensul prezentului studiu prin sancțiuni se are în vedere; act al CNI de constatare a încălcării regimului de declarare a veniturilor și proprietăților sau al regimului de declarare și soluționare a conflictelor de interese; dosar penal; anchetă internă; orice act de control încheiat cu măsuri în privința persoanei vizate;
- numărul controalelor încheiate fără sancțiuni, adică soldate cu clasarea cazului, cu încheiere de neîncepere a urmăririi penale, alte acte de verificare care nu prevăd vreo acțiune de luat în privința persoanei vizate;
- numărul de persoane vizate în investigații rămase în funcțiile deținute până la publicare;
- numărul de persoane avansate în funcții;
- numărul de persoane plecate din funcțiile deținute din motive independente de faptele descrise de jurnaliști în investigații;
- numărul de persoane a căror demisie a avut legături cu investigațiile publicate despre ele.

3. CAPITOLUL I.

STUDII DE CAZ

1. „Vila și afacerile din România ale lui Gheorghe Avornic”,

23 ianuarie 2014, Ziarul de Gardă

Investigația Ziarului de Gardă a arătat că Gheorghe Avornic, atunci ales recent membru al CSM din rândul profesorilor de drept, a negat în Parlament că ar deține proprietăți și firme în România. ZdG a avut acces la documente oficiale care au demonstrat că Avornic a desfășurat mai multe afaceri pe teritoriul României, iar în acel moment pe numele lui figura o firmă cu sediul în Iași. Tot pe numele lui Gheorghe Avornic era înscrisă și o vilă în localitatea Lunca Jariștei din județul Buzău, despre care el nu a vorbit până atunci nici în Parlament și nici în altă parte. „Am răspuns și în Parlament corect. Și acum răspund corect. Eu răspund pentru fiecare cuvânt pe care l-am declarat în Parlament. În Lunca Jariștei este casa mea. Fiica mea este măritată în București și eu pot să le transmit la copiii mei ceea ce am avut eu? Este o casă de vară, de vacanță. Se încurcă businessul cu patrimoniul. Firmele au fost lichidate. Am trecut cu toate afacerile pe teritoriul Republicii Moldova și nu a mai fost sens să activez acolo. E un drept al meu. Am înstrăinat afacerea și asta e tot”, a declarat Gheorghe Avornic pentru Ziarul de Gardă.

Nici o instituție nu a verificat averea lui Gheorghe Avornic. Potrivit legislației în vigoare, membrii CSM din rândul profesorilor de drept nu erau atunci obligați să-și depună declarațiile de avere, respectiv, nici o instituție nu putea să le verifice.

În octombrie 2017, Gheorghe Avornic este în continuare membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

REACȚIE:

*Nu a existat
nici un control.*

POZIȚIE:

*Rămas în funcția
deținută.*

2. „Imperiul și conexiunile lui Gofman, cel mai bogat angajat de la CNA”,

6 martie 2014, Ziarul de Gardă

Ancheta apărută în Ziarul de Gardă a arătat că Mihail Gofman, care deținea atunci funcția de șef-adjunct al Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, era unul dintre cei mai bogați angajați ai CNA. Oficial, a declarat o avere de 3,8 milioane de lei, însă în realitate averea sa era de 10 ori mai mare. Casa în care locuiește, un imobil cu două etaje și mansardă, în valoare de 11 milioane de lei, amplasată în cartierul „Poiana Domnească” din Durlești, a fost înscrisă pe mama sa. Firmele le-a înscris pe numele fratelui său, iar câteva proprietăți imobiliare le-a dăruit unui cumătru care desfășoară afaceri în Republica Moldova și în România. Totodată, o fermă din Boșcana, cu 10 construcții anexe, era trecută pe numele unei bătrâne de 93 de ani, mama președintei Judecătoriai Edineț. „Este casa mamei mele. Eu locuiesc pe Ștefan cel Mare”, declara Mihail Gofman pentru ZdG. Atunci când i s-a spus că reporterii ZdG l-au surprins dimineața, ieșind din casa de la Durlești, el a răspuns: „Dvs. ce doriți de la mine? Vă trebuie show-uri? Faceți! Dacă doriți, scrieți-o după mine, dacă nu, nu...”

Drept reacție, purtătorul de cuvânt al CNA, Angela Starinschi, a informat ZdG printr-un mesaj scris că „subdiviziunea de securitate internă a CNA a inițiat, anterior, un proces de monitorizare a stilului de viață în privința angajatului M. Gofman” și că un control se afla în derulare și la CNI, urmând ca în urma acestor controale să fie demarată, în caz că va fi nevoie, o anchetă de serviciu.

La 18 aprilie 2014, în urma anchetei de serviciu, s-a stabilit că Mihail Gofman a admis încălcarea articolului 3 „principiile integrității morale, respectului și loialității” din Codul de conduită al colaboratorului Centrului Național Anticorupție, prin încălcarea gravă a disciplinei de serviciu și conduitei. Mihail Gofman a fost demis.

În iunie 2014, CNI a dispus clasarea cauzei inițiate pe numele lui Gofman ca urmare a articolului din Ziarul de Gardă „în legătură cu lipsa încălcării regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății”¹⁰. Mihail Gofman s-a stabilit ulterior cu traiul în străinătate.

REAȚIE:

Control intern soldat cu demisie; control CNI soldat cu clasarea cazului.

POZIȚIE:

Demisie din motive legate de faptele descrise în investigație.

3. „Procurorul raionului Strășeni, sărac în declarații, cu soție în mașină de lux și casă de milioane”,

13 martie 2014, Ziarul de Gardă

Ancheta a arătat că Alexandru Rață, procurorul-șef al raionului Strășeni, nu a indicat în declarația de avere pentru anul 2013 mai multe bunuri, inclusiv casa în care locuia, un imobil cu două etaje în orașul Strășeni. Jurnaliștii au mai arătat că membrii familiei sale circulau cu mașini de lux, și acestea neindicate de procuror în declarația de avere. „Noi ne-am mutat în 2008 în casă, dar nu era gata. Pe dinafară nu era gata, multe lucruri nu erau gata. Vedeți că, eu când m-am mutat în casă, am declarat-o, am pus prețul care era inițial apreciat de arhitectură. După asta nu am declarat-o pentru că nu era dată în exploatare. Mașină nu am la moment. Soția, da, se plimbă cu un BMW X 5, dar nu este al ei. Nu este nici prin mandat, nici prin procură, pur și simplu este în folosință”, a declarat Alexandru Rață pentru Ziarul de Gardă.

Comisia Națională de Integritate s-a autosesizat și a constatat, la 22 mai 2014, că procurorul a încălcat legislația. Membrii CNI au dispus „suspendarea controlului privind încălcarea regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății, admis de către Alexandru Rață, procuror al raionului Strășeni, și sesizarea Procuraturii Generale privind indicarea intenționată în declarația cu privire la venituri și proprietate a cet. Alexandru Rață a datelor incomplete, pentru examinare prin prisma art.352.1 Cod Penal al Republicii Moldova”¹¹. La scurt timp însă, dosarul a fost clasat.

Alexandru Rață a fost reales în funcția de procuror-șef al raionului Strășeni, fără a avea un contracandidat în 2016. În 2017 acesta a fost unul dintre candidații la șefia Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

REAȚIE:

Control CNI soldat cu sesizarea Procuraturii Generale; cauză clasată.

POZIȚIE:

A obținut, prin concurs, un nou mandat de șef al Procuraturii Strășeni.

4. „Palatul și relațiile unei judecătore de la CSJ cu firma germană „Happy Dog”,

14 martie 2014, Ziarul de Gardă

Investigația a arătat că doi bugetari, judecătore Tamara Chișca-Doneva de la Curtea Supremă de Justiție și soțul ei, Vasile Chișca, inspector principal la Vama Leușeni, locuiau într-o casă din sectorul Râșcani, cu două etaje și mansardă, estimată la aproximativ 8 milioane de lei. Împreună, ei mai dețineau nouă terenuri, un automobil Hyundai Santa Fe, un Mercedes E 220 și bunuri patrimoniale într-o societate pe acțiuni. „În 1996, eu, fiind la Judecătoria sect. Râșcani, am primit un teren de la Primăria Chișinău. Apoi la Curtea de Apel a republicii am primit o alocație de bani... așa am ridicat casa. Locuința nu este mare. Puteți să o vedeți. Este totul necesar ce trebuiește pentru trai. Sunt apartamente mai luxoase decât casa mea”, a spus Tamara Chișca-Doneva pentru Ziarul de Gardă.

La scurt timp, Comisia Națională de Integritate s-a autosesizat și a pornit un control. Pentru că nu a găsit bunuri imobile nedeclarate, CNI a clasat cauza¹². Instituția nu a verificat proveniența bunurilor familiei celor doi bugetari.

¹⁰ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2014/08/Act-de-constatare-Mihail-Gofman.pdf>

¹¹ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2014/08/Rata.pdf>

¹² Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/04/Act-de-constatare-Tamara-Chisca-Proiect.pdf>

Tamara Chișca-Doneva este, în luna octombrie 2017, judecătoare la Curtea Supremă de Justiție.

REAȚIE:

Control CNI, soldat cu clasarea cauzei.

POZIȚIE:

Rămasă în funcția deținută.

5. „Mașina de serviciu, averea și dosarele familiei președintelui Judecătoriei Strășeni”,

20 martie 2014, Ziarul de Gardă

Ancheta a arătat că Mihail Gavriliță, atunci președinte al Judecătoriei Strășeni, a folosit mașina de serviciu în scopuri personale, dar și că judecătorul deținea două case în Strășeni, una fiind înregistrată pe numele fiicei sale, care era absolventă a Institutului Național al Justiției și aspira la funcția de judecătoare.

La 16 iunie 2014, Comisia Națională de Integritate a primit analiza operațională efectuată de Centrul Național Anticorupție, privind veniturile și proprietățile lui Mihail Gavriliță și ale membrilor familiei acestuia pentru anii 2010-2014. Rezultatele studiului menționat nu au indicat încălcarea regimului declarării veniturilor și proprietății sau intereselor personale.

În august 2014, Comisia Națională de Integritate a clasat cauza inițiată pe numele lui Mihail Gavriliță ca urmare a articolului din Ziarul de Gardă „pe motivul lipsei încălcării regimului juridic al declarării veniturilor și proprietăților”¹³. În luna aprilie 2014, la o lună de la apariția articolului, Mihail Gavriliță și-a anunțat demisia din funcția de judecător, preferând să se pensioneze.

REAȚIE:

Control CNI soldat cu clasarea cauzei.

POZIȚIE:

A demisionat, solicitând pensionarea.

6. „Viceministra Mediului, Valentina Țapiș, nu și-a declarat toată averea”,

5 august 2014, Moldovacurata.md

Investigația a arătat că viceministra Mediului, Valentina Țapiș, care locuia într-o casă la sol în suburbia Codru a municipiului Chișinău și deținea și un apartament cu 3 camere în Capitală, nu a indicat în declarația de avere o altă locuință, aflată în aceeași curte. De asemenea, ea nu a indicat prețul imobilelor, deși legea o cere. Demnitară a declarat că în acea casă locuiește tatăl său și că a uitat să o indice în declarația de avere.

CNI a inițiat un control, dar la 21 noiembrie 2014 a clasat cauza, în legătură cu lipsa încălcării intenționate a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietăților”¹⁴. Instituția nu a verificat valoarea bunurilor raportată la veniturile legale.

La 6 iunie 2014 a devenit ministru a Mediului în Guvernul Iurie Leancă, după ce Partidul Liberal i-a retras sprijinul politic fostului ministru, Gheorghe Șalariu. Și-a pierdut funcția odată cu demisia Guvernului Leancă, la 10 decembrie 2014. La 23.07.2015 a fost numită în funcția de șefă a Serviciului audit intern al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică a Academiei de Științe a Moldovei. Peste un an, la 6 iunie 2017, a fost numită șefă a Direcției politice și cooperare regională a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, funcție pe care o deținea la data realizării acestui studiu.

REAȚIE:

Control CNI soldat cu clasarea cazului.

POZIȚIE:

Avansată în funcția de ministru; în prezent deține o funcție de conducere într-un minister.

¹³ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2014/09/act-const-Gavrilita1.pdf>

¹⁴ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/01/Act-de-constatare-venituri-si-proprietate-Tapis.pdf>

7. „Cu firmă prosperă, dar fără venituri în declarația de avere”,

12 august 2014, Moldovacurata.md

Investigația a arătat că Silvia Volosatâi, șefa Secției investiții capitale și administrarea proprietății publice din cadrul Ministerului Sănătății, nu a indicat în declarația pe venituri și proprietăți pentru anul 2013 un apartament, o casă, un garaj, un credit bancar de 1 milion 300 de mii de lei, dar și venitul pe care l-ar fi putut avea din activitatea firmei sale, care, un an mai devreme, înregistrase un venit din vânzări de aproape 2 milioane de lei. Funcționara a declarat că nu a avut venit din activitatea firmei, iar imobilele și creditul nu le-a indicat în declarație, deoarece acestea ar fi fost indicate în declarația depusă de soțul său, și el bugetar, director de liceu.

Comisia Națională de Integritate a pornit un control la 29 august 2014, în urma căruia a emis, la 18 decembrie 2015, un act de constatare¹⁵ prin care a confirmat o parte dintre faptele din articol și a descoperit altele noi. În consecință, CNI a solicitat Procuraturii Anticorupție să deschidă un dosar penal pentru fals în declarația de avere.

Procuratura Anticorupție a intentat un dosar penal în baza controlului CNI. La 7 iunie 2017 Silvia Volosatîi a fost găsită vinovată, prin hotărârea irevocabilă a Curții Supreme de Justiție¹⁶, de fals în declarația de avere. Ea însă nu a fost pedepsită din cauză că a expirat termenul de prescripție pentru infracțiunile ușoare (falsul în declarații este o infracțiune ușoară).

La 1 iunie 2015, în timp ce se afla sub urmărire penală, Silvia Volosatîi a fost promovată, prin transfer, în funcția de director adjunct al Agenției „Apele Moldovei”, potrivit răspunsurilor oferite în luna octombrie 2017 de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Agenția „Apele Moldovei”. Numirea directorilor adjuncți ai Agenției se realizează „de către ministrul Mediului, la propunerea directorului Agenției”, se spune în răspunsul de la „Apele Moldovei”. Silvia Volosatîi și-a dat demisia din această funcție 5 luni mai târziu, la 1 noiembrie 2015.

La data realizării prezentului studiu, octombrie 2017, Silvia Volosatîi nu era angajată în nici o instituție publică.

REAȚIE:

Control CNI, soldat cu sesizarea Procuraturii Generale. Dosar penal pentru fals în declarații. Declarată vinovată, dar nepedepsită din cauza expirării termenului de prescripție.

POZIȚIE:

Avansată în funcție; în prezent neangajată în serviciul public.

8. „Soția primarului din Ungheni, „abonată” la banii Primăriei”,

14 august 2014, Moldovacurata.md

Investigația a arătat că în perioada 2009 – 2012, firma soției primarului orașului Ungheni a câștigat o serie de licitații organizate de Primărie pentru livrarea rechizitelor de birou. Astfel, firma a încheiat cu Primăria contracte de peste 600 de mii de lei. Primarul Alexandru Ambros a motivat selectarea acestei firme prin faptul că ea acceptă plata cu întârziere a mărfurilor.

CNI a pornit un control, soldat cu un act de constatare¹⁷ a conflictului de interese. Alexandru Ambros a atacat documentul în instanță. La 10 martie 2017 Curtea Supremă de Justiție a emis o hotărâre definitivă prin care a fost lăsată în vigoare hotărârea Curții de Apel Chișinău, care a dat dreptate CNI.

Primarul a fost reales în funcție la alegerile locale din luna iunie 2015, în turul al doilea.

REAȚIE:

Control CNI soldat cu act de constatare a conflictului de interese; CSJ a confirmat legalitatea actului.

POZIȚIE:

Reales pentru al doilea mandat.

¹⁵ Act de constatare CNI, <http://www.moldovacurata.md/upload/Act-de-constatare-Volosatii.pdf>

¹⁶ Hotărârea Curții Supreme de Justiție, http://www.moldovacurata.md/upload/Volosatai_decizie_.pdf

¹⁷ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/01/Act-de-constatare-venit-Ambros-Hasurat.pdf>

9. „Mama de milioane a judecătorului Melniciuc”,

25 septembrie 2014, Ziarul de Gardă

Ancheta a arătat că Elena Melniciuc, mama judecătorului Oleg Melniciuc, atunci președinte al Judecătoriei sectorului Râșcani din Chișinău, avea înregistrate pe numele său mai multe bunuri imobile, a căror valoare cadastrală depășea suma de 4 milioane de lei. Elena Melniciuc era pensionară, iar în luna mai 2014 a împlinit vârsta de 76 de ani. Oleg Melniciuc a negat, în discuția cu reporterii, faptul că are legătură cu acele imobile: „Dle, eu dacă aveam legătură cu ele, le cumpăram demult și le însciriam pe mine”.

În octombrie 2014, Comisia Națională de Integritate, după ce a verificat declarația de avere a judecătorului, a dispus clasarea cauzei „în legătură cu lipsa încălcării regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății”¹⁸.

Peste un an, în noiembrie 2015, Serviciul de Informații și Securitate sesiza Comisia Națională de Integritate în privința averii lui Oleg Melniciuc. SIS anunța în sesizare că mama judecătorului deține bunuri de milioane de lei, fapt anunțat de ZdG în luna septembrie 2014. Sesizarea nu a avut nici un rezultat deoarece membrii CNI au menționat că nu au competențe să verifice averea mamei, deoarece ea nu este subiect al declarării.

În luna martie 2017 Consiliul Superior al Magistraturii l-a propus pe Oleg Melniciuc la funcția de vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău, aflată atunci în proces de formare. Președintele Igor Dodon însă a respins candidatura. CSM a refuzat să îl propună în mod repetat. Astfel, din cauza reorganizării sistemului de judecătoria, Oleg Melniciuc a rămas fără funcție administrativă, fiind în prezent doar magistrat.

REAȚIE:

Control CNI soldat cu clasarea cazului.

POZIȚIE:

Propus pentru avansare, dar rămas în funcția de judecător.

10. „Miniștri cu afaceri secrete”,

16 octombrie 2014, RISE

Investigația a arătat că 10 dintre membrii Guvernului Leancă, în funcție la 16 octombrie 2014 – data publicării – nu au indicat în declarațiile de venituri și proprietăți pentru anul 2013 firme la care ei sau membri ai familiilor lor sunt fondatori, iar unii au omis și imobile pe care le dețin. În cazul a 8 dintre cei menționați CNI a pornit controale. În 7 cazuri dosarele au fost clasate, CNI invocând lipsa încălcării intenționate a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietăților: Monica Babuc¹⁹, Octavian Bodișteanu²⁰, Andrian Candu²¹, Dorin Recean²², Valentina Buliga²³, Vasile Bumacov²⁴, Marcel Răducanu²⁵. În cazul guvernatorului de atunci al autonomiei găgăuze, Mihail Formuzal, CNI a sesizat Procuratura Generală „în legătură cu indicarea în declarația de venituri și proprietăți a datelor inexacte și incomplete”²⁶.

În prezent, 7 din cei vizați în investigație continuă să facă parte din guvernare, fiind fie deputați, fie miniștri. Doi dintre ei – Dorin Recean și Octavian Bodișteanu – au plecat din Executiv din cauză că partidele care i-au propus în funcții nu mai participă la guvernare, iar Mihail Formuzal nu a mai candidat la funcția de guvernator al autonomiei, respectiv, nu mai deține funcții publice.

REAȚIE:

7 controale CNI soldate cu clasarea cauzelor; 1 control CNI soldat cu sesizarea Procuraturii Generale, caz clasat.

POZIȚIE:

7 dintre persoanele vizate continuă să se afle în funcții publice de înaltă responsabilitate.

¹⁸ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/04/AC-Oleg-Melniciuc-DCVP.pdf>

¹⁹ <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/05/Act-de-constatare-Babuc-Monica.pdf>

²⁰ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/05/Act-de-constatare-Bodisteanu-Octavian.pdf>

²¹ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/05/Act-de-constatare-Candu-Adrian.pdf>

²² Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/05/Act-de-constatare-Recean-Dorin.pdf>

²³ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/05/Act-de-constatare-Buliga-Valentina.pdf>

²⁴ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/05/Act-de-constatare-venit-Bumacov-Hasurat.pdf>

²⁵ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2014/08/Raducan.pdf>

²⁶ Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/05/Act-de-constatare-Recean-Dorin.pdf>

11. „Președintele raionului Dubăsari și-a angajat fiica la Consiliul Raional și este cercetat penal pentru neglijență în serviciu”,

21 octombrie 2015, Moldovacurata.md

Investigația a arătat că, în timp ce ocupa funcția de președinte al raionului Dubăsari și în timp ce pe numele său exista un dosar penal pentru neglijență în serviciu, Grigore Policinschi a emis un ordin de angajare a fiicei sale, Ana, în funcția de specialist principal în probleme juridice al Direcției juridice și resurse umane a Consiliului raional Dubăsari. Situația reprezintă un conflict de interese.

CNI a pornit un control și a constatat existența încălcării regimului juridic al conflictelor de interese²⁷. Actul de constatare a fost expediat la CNA pentru a examina faptele prin prisma Codului Contravențional.

CNA a încetat procesul contravențional în privința lui Grigore Policinschi din motivul expirării termenului de prescripție de 3 luni de la data săvârșirii contravenției.

La 27 septembrie 2017 Grigore Policinschi a fost reținut, pe numele lui fiind deschisă o cauză penală pentru abuz în serviciu, pentru fapte comise în anii 2014-2016, dar care nu au legătură cu articolul publicat de Moldova Curată. Ulterior el a fost eliberat și la data realizării prezentului studiu continuă să-și exercite mandatul de președinte de raion.

REAȚIE:

Control CNI soldat cu act de constatare și confirmarea conflictului de interese; sesizarea CNA pentru amendă contravențională. Caz clasat de CNA din cauza expirării termenului de prescripție.

POZIȚIE:

Rămas în funcția de președinte de raion.

12. „CV-ul necenzurat al premierului”,

5 martie 2015, Ziarul de Gardă, urmat de alte articole la temă

Investigația a arătat că Chiril Gaburici, prim-ministrul Republicii Moldova în acea perioadă, nu a reușit să susțină examenul de bacalaureat în anul 1995, perioadă în care învăța la Colegiul Republican de Microelectronică și Tehnică de Calcul. Cu toate acestea, în 2004, la 28 de ani, având o funcție de conducere la Compania Moldcell, a obținut diplomă de studii superioare, absolvind la „fără frecvență” Universitatea Slavonă din Republica Moldova. Ancheta a continuat cu noi informații, apărute în diverse media treptat, în timp ce Chiril Gaburici nu oferea nici o explicație la neclaritățile din actele sale de studii. La scurt timp, după ce și unii deputați au cerut, la ședințele Parlamentului, o anchetă a poliției, Inspectoratul General al Poliției a pornit o investigație. La 29 aprilie 2015 a fost deschis un dosar penal, stabilindu-se faptul că diploma cu care Gaburici a intrat la facultate era falsă.

La 12 iunie 2015, Chiril Gaburici și-a anunțat demisia din funcția de prim-ministru, la o zi după ce a fost audiat de procurori în dosarul penal privind studiile sale și la trei luni și jumătate de la apariția investigației. El a spus: „Consider că toți cetățenii sunt egali în fața legii, iar justiția este una pentru toți. Cred că un prim-ministru, la fel ca orice cetățean al Republicii Moldova, trebuie să sprijine o anchetă obiectivă și transparentă și să beneficieze de aceasta. Îmi pare rău că am lăsat subiectul cu prezența sau absența unei diplome să capete conotații diferite și să fie folosit drept instrument pentru jocurile politice. Totuși, am insistat ca organele de drept să înceapă să își facă meseria, până să comentez eu”.

La 2 iulie 2015, dosarul penal pe numele lui Chiril Gaburici a fost clasat, din cauză că a expirat termenul de prescripție. În prezent, Chiril Gaburici este implicat în business.

REAȚIE:

Dosar penal și constatarea falsului. Lipsa pedepsei din cauza expirării termenului de prescripție.

POZIȚIE:

Demisie la trei luni după investigație, din motive legate de faptele dezvăluite de ZdG.

²⁷ Act de constatare CNI, http://old.cni.md/?attachment_id=4331

13. „Secretele de la Moldtelecom sau cum câștigă prietenii licitații de milioane”,

14 mai 2015, Ziarul de Gardă, urmată de alte articole la temă

Investigația a dezvăluit că prietenii și partenerii de afaceri ai lui Vitalie Iurcu, care deținea atunci funcția de director al Întreprinderii de Stat Moldtelecom, câștigă, prin intermediul unui grup de firme, licitații de milioane de lei, organizate de instituția pe care o conducea. Vitalie Iurcu nu a răspuns la solicitările de informații privind lista companiilor care au câștigat licitațiile. Solicitat, prin telefon, să comenteze faptele constatate de reporteri, el a răspuns: „Scrieți o scrisoare oficială pe numele meu și o să vă răspund”.

Drept răspuns la o solicitare de informații expediată de ZdG, CNA a anunțat că s-a autosesizat pe acest caz și a dispus efectuarea unei „analize operaționale pe aspectele ce țin de competența Centrului”, însă la final „nu a fost constatat vreun temei legal pentru inițierea urmăririi penale”.

La începutul lunii august, Vitalie Iurcu a fost numit viceministru al Economiei, funcție pe care o deținea și la data realizării studiului – octombrie 2017.

REAȚIE:

Control CNA încheiat fără sancțiuni.

POZIȚIE:

Avansare în funcție.

14. „Milionarul de la Economie, cu afaceri și proprietăți ascunse”,

8 octombrie 2015, Ziarul de Gardă

Ancheta a dezvăluit că Valeriu Triboi, care ocupa funcția de viceministru al Economiei, era acuzat de către un om de afaceri că, făcând uz de influența pe care o are, i-ar fi preluat businessul, înregistrând bunurile obținute pe numele soției și al mamei sale. Pornind de la aceste informații, jurnaliștii au arătat că soția și mama viceministrului dețin proprietăți de milioane, că însuși funcționarul locuia cu familia într-o casă de lux, înregistrată pe numele mamei sale, pensionară. Imobilul nu se regăsea în declarația cu privire la venituri și proprietăți a viceministrului. Valeriu Triboi a declarat, la câteva zile după apariția investigației: „Acest pretins om de afaceri (Vasile Chiținiuc, n.r.) iarăși joacă după anumite interese. Nu am avut nicio relație financiară cu el niciodată. Din păcate este un om foarte dubios și la prima întâlnire mi-a propus niște lucruri foarte dubioase. Nu pot să spun ale cui interese le reprezintă... Nu vreau să comentez pentru că e nevoie de un briefing special pe această temă. Dar, repet: e un tip foarte dubios”.

Instituțiile statului nu au reacționat la ancheta Ziarului de Gardă. CNI nu a verificat averea lui Valeriu Triboi. În martie 2017, Valeriu Triboi a fost reținut de ofițerii și procurorii anticorupție într-un alt dosar, pentru abuz de putere, în care și-a recunoscut vina și a fost condamnat la amendă penală. În declarația de avere pentru anul 2016, Valeriu Triboi și-a trecut casa de lux în care locuiește și pe care nu a declarat-o anterior, înainte de apariția articolului.

REAȚIE:

Nu a existat nici o reacție din partea instituțiilor statului.

POZIȚIE:

A demisionat la 1,5 ani de la publicarea investigației, din motive independente de faptele descrise de jurnaliști.

15. „Șase ani la vamă. Afacerile și proprietățile familiei Balițchi”,

29 octombrie 2015, Ziarul de Gardă

Ancheta apărută în Ziarul de Gardă în luna octombrie 2015 a arătat că, în ultimii ani, sora stabilită în SUA a lui Tudor Balițchi, atunci director general al Serviciului Vamal, dar și mama acestuia, medic de profesie, atunci pensionară, au devenit proprietarele mai multor terenuri pentru construcții la periferia municipiului Chișinău, care valorează milioane de lei. Tudor Balițchi și soția sa erau fondatori de firme, deși Legea serviciului în organele vamale²⁸ îi interzicea să „exercite personal sau prin intermediul unui terț activitate de întreprinzător”. În discuția cu jurnaliștii de la ZdG, Tudor Balițchi a spus că mama și sora sa sunt proprietare de terenuri: „După cum spuneam anterior, sora mea care e plecată peste hotare împreună cu mama, ea deține aceste terenuri, cu scopul ca atunci când se va întoarce să construiască o casă alături de părinți”. El nu a precizat dacă sora și mama sa dispun de banii necesari pentru a procura acele terenuri.

La 30 octombrie 2015, Comisia Națională de Integritate s-a autosesizat și a pornit controale privind eventuala încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății, a regimului juridic al conflictului de interese și a regimului juridic al incompatibilităților. Totodată, Comisia a fost sesizată de Centrul Național Anticorupție, prin scrisoarea înregistrată cu nr. 7185 din 4 noiembrie 2015, prin care se solicita efectuarea controalelor. La 24 decembrie 2015, Comisia a dispus clasarea cauzei în ce privește eventualul conflict de interese²⁹, în ce privește declararea averilor³⁰, în legătură cu lipsa încălcării intenționate a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății de către dl Tudor Balițchi, director general al Serviciului Vamal al Republicii Moldova”, cât și în privința controlului incompatibilităților³¹. Comisia nu a verificat informațiile din ancheta ZdG, ci doar dacă Balițchi a indicat toate bunurile înregistrate pe numele său, nu și cele ale rudelor. Printr-un răspuns oferit de Centrul Național Anticorupție la subiect, Ziarul de Gardă a fost anunțat că „informația relatată în articol a fost verificată, fiind înregistrată în Registrul de evidență a infracțiunilor în ziua publicării materialului. Dat fiind faptul că n-au fost acumulate suficiente probe, procurorul a dispus neînceperea urmăririi penale”.

Tudor Balițchi și-a dat demisia din funcția de director general al Serviciului Vamal în luna ianuarie 2016, la scurt timp după instalarea unui nou Guvern, deoarece PLDM, partid care îl propusese la această poziție, nu mai făcea parte din guvernare. În prezent, Tudor Balițchi nu deține o funcție publică.

REAȚIE:

Control CNA soldat cu neînceperea urmăririi penale; control CNI soldat cu clasarea cauzei.

POZIȚIE:

Demisie la câteva luni de la apariția investigației, din motive politice, independente de faptele descrise de jurnaliști.

16. „Șeful IGP, cu vilă în construcție, apartament înscris pe socri și firmă pe cumnat”,

15 decembrie 2015, Ziarul de Gardă, urmat de alt articol la temă

Ancheta a arătat că Gheorghe Cavcaliuc, atunci șef interimar al Inspectoratului General al Poliției (IGP), care avea un salariu lunar de 10 mii de lei, își construia o vilă de lux la periferia municipiului Chișinău. Până atunci, ofițerul locuia într-un apartament cu trei camere în Chișinău, înregistrat pe numele socrilor săi pensionari. În paralel cu activitatea din poliție, Gheorghe Cavcaliuc se implica și în afaceri, fiind beneficiarul unei firme care producea materiale de construcții. Firma avea sediul într-un imobil înregistrat pe numele părinților săi, care, la fel ca și socrii, sunt pensionari. Ulterior, Ziarul de Gardă a descoperit că părinții lui Gheorghe Cavcaliuc, în perioada 2013-2015, au devenit proprietari a patru apartamente în Chișinău. Drept reacție, Gheorghe Cavcaliuc nu a oferit o explicație reporterilor: „În primul rând, constat încă o dată, pentru mine și, cred, pentru colegii mei, că sunt o persoană incomodă.

28 Legea serviciului în organele vamale, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311546>

29 Act de constatare CNI, http://old.cni.md/?page_id=1847

30 Act de constatare CNI, http://old.cni.md/?page_id=1839

31 Act de constatare CNI, http://old.cni.md/?page_id=1851

Pentru cine, urmează să vedem. O să mă documentez, o să vin cu mai multe probe și o să vin cu o reacție, o să vedeți. Credeți-mă. Sunt ofițer de investigații. Sunt conducător care mă respect pe mine. Am demnitate. Am statutul pe care-l am și eu o să vin neapărat cu unele reacții și cu probe, când va fi cazul”.

Comisia Națională de Integritate nu a pornit un control pe marginea informațiilor din Ziarul de Gardă. CNI verificase anterior declarația de avere a lui Gheorghe Cavcaliuc. Ministerul Afacerilor Interne a anunțat, la solicitarea ZdG, că nu există informații în arhiva instituției despre o anchetă internă inițiată pe numele lui Gheorghe Cavcaliuc.

În luna martie 2016, la IGP a fost numit un nou șef, iar Gheorghe Cavcaliuc a revenit la funcția de șef adjunct al IGP, poziție pe care o păstrează și în luna octombrie 2017.

REAȚIE:

Nici o instituție de stat nu a verificat faptele descrise în investigație.

POZIȚIE:

Rămas în funcția deținută.

17. „Licitații pentru familia șefului de la achiziții”,

14 ianuarie 2016, Ziarul de Gardă

Investigația realizată de Centrul de Investigații Jurnalistice și Ziarul de Gardă a arătat că firma „Aldos-Grup”, gestionată de familia directorului Agenției Achiziții Publice, Viorel Moșneaga, a câștigat, în perioada 2014-2015, licitații în valoare de aproape 35 de milioane de lei. Rezultatele licitațiilor în care firma fondată de Diana Cotruța, sora lui Viorel Moșneaga, a obținut contracte cu valoare mare, au fost contestate de către concurenți, însă, în majoritatea cazurilor, reprezentanții Agenției Achiziții Publice au respins pretențiile agenților economici. Jurnaliștii au încercat să discute la subiect cu fratele lui Viorel Moșneaga, care a reprezentat firma „Aldos Grup” la mai multe licitații. El a refuzat să răspundă la întrebări.

Atunci când a fost întrebat de jurnaliști cum explică faptul că firma fraților săi a câștigat zeci de milioane doar după ce a venit la conducerea Agenției Achiziții Publice, Viorel Moșneaga a răspuns: „Cu siguranță, este o interpretare eronată și rea intenționată” și a negat orice implicare în activitatea acestei companii.

Centrul Național Anticorupție s-a autosesizat și a pornit controale, însă în luna martie 2016, CNA a anunțat că nu a găsit suficiente motive pentru a deschide un dosar penal. La scurt timp însă, Viorel Moșneaga și-a dat demisia din funcția de director al Agenției Achiziții Publice.

După demisie, a activat timp de un an în calitate de consilier în Parlament. În luna iulie 2017, Viorel Moșneaga a fost numit de Parlament în funcția de director general al Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, instituție care verifică contestațiile agenților economici participanți la licitațiile publice.

REAȚIE:

Control CNA, soldat cu neînceperea urmăririi penale.

POZIȚIE:

Demisie din proprie inițiativă, apoi desemnat șef al Agenției de Soluționare a Contestațiilor.

18. „Pavel Filip, candidatul majorității la funcția de premier, nu-și declară casa de milioane în care locuiește”,

15 ianuarie 2016, Ziarul de Gardă

Ancheta a demonstrat că actualul premier, Pavel Filip, care era atunci ministru și candidatul majorității parlamentare la funcția de premier, locuia într-un imobil de lux din sectorul Buiucani al capitalei. Casa era înregistrată pe numele unuia dintre cei doi copii ai săi, care avea atunci vârsta de 24 de ani, dar nu fusese indicată în declarația cu privire la venituri și proprietate a candidatului la funcția de prim-ministru. „Casa a fost construită pentru feciorii familiei Filip în perioada în care dl Pavel Filip se ocupa de afaceri și nu deținea vreo funcție publică. Imobilul a fost înregistrat în anul 2010, cu aproape un an înainte de a deveni ministru, pe numele mezinului familiei, Dumitru”, a reacționat Pavel Filip, prin intermediul serviciului de presă al Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

Instituțiile de drept nu s-au autosesizat în urma acestei anchete. În 2014 Comisia Națională de In-

tegritate a efectuat un control privind respectarea de către Pavel Filip a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății, însă a clasat cauza³². În declarația de avere și interese personale pentru anul 2016, Filip însă a recunoscut informațiile prezentate de Ziarul de Gardă și a declarat casa din sectorul Buiucani, în care locuiește împreună cu soția, dar care, în acte, aparține fiului său. Filip a scris în declarație că a obținut casa în folosință, prin contract de comodat, în anul 2016, după apariția anchetei Ziarului de Gardă.

REAȚIE:

Nici o instituție de stat nu a verificat faptele descrise în investigație.

POZIȚIE:

Avansat de la funcția de ministru la cea de prim-ministru.

19. „Frații Chirtoacă, afaceri de excepție cu primăria”,

28 ianuarie 2016, Ziarul de Gardă

Investigația a dezvăluit faptul că Dorin Chirtoacă, primar al municipiului Chișinău, a semnat dispoziții și alte acte prin care s-a permis firmei „Edera Trio” SRL, care avea sediul în apartamentul soacrei fratelui primarului, Lucian Chirtoacă, să amplaseze în centrul Chișinăului mai multe tonete unde se comercializează cafea sub brandul „Coffee Time”. Ancheta a arătat legăturile dintre această firmă și alte companii, gestionate de fratele primarului sau de reprezentanți și simpatizanți ai Partidului Liberal, al cărui prim-vicepreședinte este Dorin Chirtoacă.

Frații Dorin și Lucian Chirtoacă au respins informațiile prezentate de Ziarul de Gardă. „Familia noastră are o activitate în domeniul apelor minerale din anul 1993, adică de peste 23 de ani, firma „Anda”. Este cunoscut acest lucru, noi niciodată nu am ascuns. În ceea ce privește celelalte genuri de activitate menționate, o listă întregă de firme, de agenți economici, acestea nu aparțin familiei noastre și, respectiv, nu au legătură cu noi. Cu privire la unele dintre ele au fost acuzații și în anii precedenți. Eu îmi cer scuze, n-am reușit ieri să răspund celor de la Ziarul de Gardă. Mi-au scris un mesaj, dar am fost prins cu alte activități”, a declarat Dorin Chirtoacă pentru site-ul Realitatealive.md, la câteva ore după apariția articolului. Ulterior, firma din apartamentul soacrei fratelui primarului și-a schimbat adresa juridică.

La 22 iunie 2017, Centrul Național Anticorupție a trimis o solicitare Primăriei mun. Chișinău prin care solicita să-i fie prezentate mai multe documente, inclusiv cele legate de activitatea tonetelor „Coffee Time”. Astfel, instituția a reacționat oficial și public la informațiile prezentate în ancheta Ziarului de Gardă abia peste un an și jumătate de la apariția ei și la câteva luni după ce Dorin Chirtoacă a fost reținut într-un alt dosar penal, legat de implementarea proiectului privind parcările cu plată în capitală, și după ce Partidul Liberal, al cărui exponent este Dorin Chirtoacă, a ieșit de la guvernare.

Printr-un răspuns oficial primit de la Centrul Național Anticorupție în luna octombrie 2017 am fost informați că acest caz a fost examinat: „Procuratura Anticorupție a inițiat o cauză penală pe faptele invocate în articol. Dosarul este pe rol la moment”.

Dorin Chirtoacă este, în octombrie 2017, primar al municipiului Chișinău, suspendat din funcție printr-o decizie judecătorească.

REAȚIE:

Dosar penal tardiv, pornit de CNA peste 1,5 ani de la publicarea investigației.

POZIȚIE:

Rămas în funcția de primar; suspendat din funcție din cauza calității de inculpat într-un alt dosar penal.

³² Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/03/act-const-Filip-hasurat.pdf>

20. „Filmare cu drona. Democratul Constantin Botnari a îngrădit ilegal 40 de ari de pădure?”,

18 februarie 2016, Anticorupție.md

Investigația a arătat că deputatul democrat Constantin Botnari, care la acel moment se afla în proces de renunțare la mandatul de parlamentar, deține o locuință luxoasă într-o zonă de pădure din orașelul Durlești, iar pe lângă terenul din jurul casei sale, ar fi îngrădit suplimentar, ilegal, o porțiune de 40 de ari. Deputatul nu a confirmat și nici nu a infirmat faptele din investigație, nici atunci când a fost contactat de reporterii, și nici ulterior.

Ministrul Mediului, Valeriu Munteanu, a solicitat, a doua zi, Agenției de Stat „Moldsilva”, care se subordonează Ministerului Mediului, să inițieze o anchetă de serviciu pentru a stabili dacă locuința a fost construită pe un teren destinat construcțiilor sau în pădure, lucru interzis de lege, și dacă terenul a fost îngrădit legal. Rezultatele anchetei de serviciu nu au fost anunțate.

În luna octombrie 2017 Agenția de Stat „Moldsilva” a informat că în urma controlului s-a constatat că terenul îngrădit se află în proprietate privată și nu face parte din fondul forestier al Republicii Moldova, însă se învecinează cu o zonă de pădure gestionată de „Moldsilva”, dată în prezent în arendă către două firme și o persoană fizică.

REAȚIE:

**Control „Moldsilva”,
încheiat fără sancțiuni.**

POZIȚIE:

**Renunțarea la mandatul
de deputat din motive
independente de cele
relatate de jurnaliști.**

21. „La CSJ, cu Porsche, casă de lux și soț cu afaceri uitat în declarații”,

3 martie 2016, Ziarul de Gardă

Investigația a arătat că magistrata Judecătorei Centru din municipiul Chișinău, Mariana Pitic, a indicat în declarația de avere un autoturism Porsche care ar costa 11 mii de lei. Un alt fapt constatat de jurnaliști a fost că în ultimele sale declarații cu privire la venituri și proprietate, judecătoarea nu indica averea soțului său, un prosper om de afaceri, care deținea inclusiv un imobil de lux într-o suburbie a Chișinăului. În acea casă locuia și judecătoarea, doar că imobilul nu se regăsea în declarațiile sale cu privire la venituri și proprietate. Mariana Pitic, propusă atunci de Consiliul Superior al Magistraturii la funcția de judecătoare la Curtea Supremă de Justiție, a evitat să discute cu jurnaliștii la subiectul averii sale. Ea nu a răspuns nici la telefon, nici la mesaje scurte, nici la emailurile cu întrebări remise de redacția Ziarului de Gardă.

La 13 aprilie 2016, Centrul Național Anticorupție a sesizat Comisia Națională de Integritate, informând-o că judecătoarea nu a indicat în declarațiile sale cu privire la venituri și proprietate un apartament. Comisia a verificat această informație, dar și faptele descrise de Ziarul de Gardă. La 14 iulie 2016, s-a dispus însă clasarea cauzei inițiate pe numele Mariane Pitic „în legătură cu lipsa încălcării intenționate a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății pentru anul 2015”³³. CNI și-a motivat decizia prin faptul că judecătoarea, deși locuia în casa luxoasă despre care a scris Ziarul de Gardă, era divorțată de fostul ei soț, care era proprietarul imobilului, iar faptul că valoarea automobilului Porsche pe care-l conducea era de doar 11 mii de lei, nu reprezintă o problemă pentru că „negocierea contractelor civile reprezintă un drept fundamental”.

La 27 aprilie 2017, în timp ce averea sa era verificată de către CNI, Parlamentul a votat pentru numirea Mariane Pitic în funcția de judecătoare la CSJ. Pe 1 decembrie 2016, Mariana Pitic a fost aleasă în funcția de președintă a Consiliului Institutului Național al Justiției. În declarația de avere și interese personale pentru anul 2016, magistrata a recunoscut informațiile din ancheta Ziarului de Gardă. Ea a trecut în document casa în care locuia împreună cu copilul și fostul soț.

REAȚIE:

**Sesizare CNA către CNI;
control soldat cu clasarea
cazului.**

POZIȚIE:

Avansată în funcție.

22. „*Holdingul secret al unui ministru*”,

10 martie 2016, RISE

Investigația a arătat că ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Iurie Chirinciuc, deține și gestionează împreună cu finul său de cununie compania de mobilă înregistrată în Italia, Cavio, trecută oficial în acte pe numele finului. Pentru reporteri ministrul a recunoscut că deține 50% din această afacere, dar a solicitat ținerea în secret a acestui fapt.

Jurnaliștii au mai constatat că în anii 2014 și 2015 ministrul nu a indicat în declarațiile de avere faptul că deține o cotă de 50% din firma „Euroatlant”, care este reprezentantul oficial în Republica Moldova al brandului Cavio. De asemenea, jurnaliștii au notat că viceministrul Transporturilor, Vitalie Rapcea și Serghei Bucătaru, numiți de Iurie Chirinciuc imediat ce a preluat funcția de ministru, sunt persoane care anterior i-au reprezentat interesele în diferite tranzacții. Vitalie Rapcea a fost consilierul său, iar Serghei Busuioc – avocatul care i-a intermediat o tranzacție.

Faptele descrise nu au fost verificate de CNI sau de altă instituție de stat.

Peste un an și o lună de la publicarea investigației, Iurie Chirinciuc a fost reținut într-un dosar de abuz de putere și trafic de influență, deschis pe fapte ce nu au legătură cu investigația RISE. Ulterior, la 9 august 2017, Iurie Chirinciuc a fost găsit vinovat și condamnat cu suspendarea aplicării pedepsei.

REAȚIE:

Lipsa controlului.

POZIȚIE:

Demisionat din motive independente de faptele descrise în investigație.

23. „*Directorul milionar de la „Poșta Moldovei” are o afacere în Spania, pe care nu a indicat-o în declarația de avere*”,

4 aprilie 2016, Moldova Curată

Investigația a arătat că directorul general al Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”, Serghei Nastas, deține în Spania o întreprindere profitabilă, specializată în domeniul construcțiilor, pe care nu a indicat-o în declarația de venituri și proprietăți. El nu a indicat nici veniturile obținute din activitatea acestei companii.

Într-o reacție expeditivă redacției după publicarea investigației, Serghei Nastas a spus, prin intermediul consilierilor săi, că nu era obligat de lege să declare afacerea din orașul Madrid și că de fapt, nu ar fi ascuns niciodată faptul că deține acolo o companie.

Comisia Națională de Integritate s-a autosesizat și a pornit un control, însă a clasat cazul, invocând lipsa încălcării intenționate a regimului juridic de declarare a veniturilor și proprietăților”. În anul următor, Serghei Nastas a indicat în declarația de avere afacerea deținută în Spania.

REAȚIE:

Control CNI soldat cu clasarea cazului.

POZIȚIE:

Rămas în funcția deținută.

24. *Purtătorul de cuvânt al Primăriei Chișinău, cu locuință luxoasă, dar beneficiar de ajutor material de la buget*”,

14 aprilie 2016, Anticorupție.md

Investigația a relevat faptul că purtătorul de cuvânt al Primăriei Chișinău, Vadim Brânzaniuc, în funcție din anul 2010, deține un imobil luxos în Capitală, cu două etaje, cu suprafața de 146 de metri pătrați, cu garaj, toate împreună evaluate cadastral la 1 515 590 de lei, pe care l-a construit, potrivit actelor, din anul 2012 până în anul 2014. În anul 2011 funcționarul și-a cumpărat două autoturisme care au costat împreună 652 de mii de lei. În anul 2013 Vadim Brânzaniuc a primit un ajutor social de 72 de mii de lei pentru a-și plăti ratele la creditul pentru construcția casei. Funcționarul a explicat, în investigație, că și-a construit casa pe banii obținuți din vânzarea a patru terenuri. Investigația a pus problema diferenței aparente dintre veniturile oficiale ale funcționarului și valoarea bunurilor dobândite, dar și legitimitatea acordării ajutorului social.

Peste 5 zile, la 19 aprilie 2017, CNI s-a autosesizat și a pornit un control. Trei luni mai târziu, la 14 iulie 2016, CNI a emis un act de constatare³⁴ prin care a clasat cazul, „în legătură cu lipsa încălcării intențio-

³⁴ Act de constatare CNI, http://old.cni.md/?attachment_id=4424

nate a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății pentru anul 2015”. CNI nu a verificat eventuala diferență dintre valoarea bunurilor dobândite de Vadim Brânzaniuc și veniturile sale oficiale.

La data realizării prezentului studiu, octombrie 2017, Vadim Brânzaniuc ocupa în continuare funcția de șef al serviciului de presă al Primăriei Chișinău.

REAȚIE:**Control CNI soldat cu clasarea cazului.****POZIȚIE:****Rămas în funcția deținută.**

25. „Judecătorul Sternioală și-a ascuns casa de lux”,

2 iunie 2016, Ziarul de Gardă

Ancheta a arătat că Oleg Sternioală, judecător la Curtea Supremă de Justiție, locuiește într-un imobil de lux din municipiul Chișinău, înregistrat în datele de la Cadastru pe numele părinților săi, pensionari, care au locuit, de fapt, toată viața, în orașul Florești. Tatăl judecătorului, care a decedat cu câteva luni înainte de apariția articolului, a lucrat în instituțiile de drept, iar mama sa a lucrat profesoară de limba română la un liceu din Florești. În 2013, când imobilul a trecut în proprietatea părinților, tatăl judecătorului avea 70 de ani, iar mama sa – cu trei ani mai puțin. În declarațiile de avere din ultimii ani, Oleg Sternioală nu indica nicio locuință. Solicitat de jurnaliști, judecătorul a recunoscut că locuiește în imobilul luxos, însă a precizat că el aparține părinților. „Nu pot să declar ceea ce nu-mi aparține... Când o să-mi aparțină casa (dacă o să-mi aparțină), pentru că încă nu am primit moștenirea după decesul tatălui, am s-o declar”, a spus magistratul.

Comisia Națională de Integritate a anunțat că s-a autosesizat. Controlul însă nu a avut o finalitate pentru că instituția a fost reformată, transformându-se la 1 august 2016 în Autoritatea Națională de Integritate. Dosarul lui Oleg Sternioală, la fel ca alte câteva zeci de dosare, a rămas nesoluționat. La 21 iunie 2016 și membrii Consiliului Superior al Magistraturii s-au autosesizat, după demersul Ministerului Justiției. Atunci a fost sesizată Inspekția Judiciară pentru a fi cercetate informațiile difuzate de Ziarul de Gardă. Printr-un răspuns oferit telefonic, reprezentanții CSM au anunțat că în urma controlului s-a întocmit o notă informativă prin care s-a constatat că nu au existat încălcări în declarația cu privire la venituri și proprietate a judecătorului Sternioală.

La data realizării prezentului studiu, octombrie 2017, Oleg Sternioală ocupa în continuare funcția de judecător la CSJ. La câteva luni după apariția articolului, în noiembrie 2016, Plenul CSM l-a desemnat pe Oleg Sternioală membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din subordinea CSM, pe un termen de 4 ani. În declarația de avere și interese pentru anul 2016, publicată în luna martie 2017, Oleg Sternioală a indicat că a intrat în posesia a 1/6 din imobilul în care locuia încă din 2013.

REAȚIE:**Control al Inspekției Judiciare soldat fără sancțiuni; control al CNI/ANI fără finalitate.****POZIȚIE:****Rămas în funcția de judecător; promovat în funcția de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din subordinea CSM.**

26. „Mihai Ghimpu a donat partidului tot ce a câștigat”,

28 iunie 2016, Moldova Curată

Ancheta a arătat că președintele Partidului Liberal, Mihai Ghimpu, a donat în anul 2015 formațiunii sale 810 850 lei, sumă comparabilă cu întregul său venit pentru anul precedent. În 2015 Mihai Ghimpu a câștigat, potrivit declarației de avere, peste 840 de mii de lei, sumă care include salariul soției, salariul său de parlamentar și dividendele de la SRL „Eurosim”, unde este fondator. Această sumă o depășește cu aproximativ 30 de mii de lei pe cea donată de Mihai Ghimpu Partidului Liberal în 2015.

În discuția cu reporterul Moldova Curată, Mihai Ghimpu a declarat că a reflectat toate veniturile și cheltuielile sale în declarațiile de venituri și proprietăți și a refuzat să ofere alte detalii.

Nici Inspectoratul Fiscal, nici Comisia Națională de Integritate, nu au verificat faptele expuse în articol.

REAȚIE:**Lipsa controlului din partea instituțiilor de stat.****POZIȚIE:****Rămas în funcția deținută.**

27. „Casa de milioane a familiei Bețișor”,

14 iulie 2016, Ziarul de Gardă

Ancheta a relevat faptul că părinții procurorii Procuratura Anticorupție Adriana Bețișor, cunoscută pentru gestionarea dosarului fostului premier Vlad Filat, și-au cumpărat în luna decembrie 2015, cu jumătate de an înainte de publicarea investigației, o casă cu două nivele în zona de vile Dumbrava din comuna Trușeni. Imobilul era nefinalizat la etapa cumpărării, iar la momentul vizitei reporterilor acolo aveau loc lucrări de construcție. Jurnaliștii au arătat că imobilele în zona respectivă sunt scumpe și, aparent, părinții procurorii (tatăl – pădurar, mama – casnică) nu ar fi fost în stare să procure o casă acolo.

Solicitată de reporteri, Adriana Bețișor a declarat că a contribuit și ea cu bani la procurarea casei, dar a subliniat că este locuința părinților săi.

CNI, care mai avea câteva zile până la încetarea activității (la 1 august 2016 CNI și-a încetat activitatea, intrând în proces de reformare) nu a pornit un control în baza investigației. Instituția verificase veniturile și proprietățile Adrianei Bețișor cu un an și jumătate mai devreme, la sesizarea unui petiționar. Controlul s-a încheiat cu clasarea cauzei³⁵.

REAȚIE:

Lipsa reacției din partea instituțiilor de stat.

POZIȚIE:

Avansată în funcția de șef-adjunct interimar al Procuraturii Anticorupție.

28. „Apartamente la preț redus pentru rudele și mama magistratului Oleg Melniciuc, în blocul destinat judecătorilor”,

29 noiembrie 2016, Anticorupție.md, urmată de alte articole la temă

Investigația a relevat faptul că în blocul din municipiul Chișinău, str. Hristo Botev 6, construit pentru angajații Judecătoriei Râșcani și cei ai Curții Constituționale, în cadrul unui proiect de asigurare cu locuințe la preț redus a judecătorilor și copiilor lor, inițiat și gestionat de președintele Judecătoriei sectorului Râșcani, Oleg Melniciuc, au primit apartamente și câteva dintre rudele magistratului Melniciuc. Judecătorul a explicat reporterilor că rudele sale au procurat apartamentele la prețul de piață și nu preferențiale, ulterior adevărându-se că mama și soacra sa le-au cumpărat, la prețuri mici, de la o judecătoare și o angajată a instanței, care au renunțat la locuințe. De asemenea, investigația a pus și problema legalității oferirii, de către Primăria Chișinău, a terenului și plății pentru arenda acestui teren cu banii Judecătoriei, în condițiile în care, conform legii, statul nu avea la moment nici o obligație de a acorda judecătorilor spațiu locativ în regim preferențial.

Instituțiile de drept nu s-au autosesizat pentru a verifica faptele descrise. La 5 decembrie 2016, în baza investigației, cet. Ion Diacov a făcut un demers către procurorul general Eduard Harunjen, pe care l-a numit „denunț public”, solicitând pornirea urmăririi penale pentru delapidarea averii străine (art. 191, al 5. Cod penal) în proporții deosebit de mari de către un grup de persoane cu înalte funcții de răspundere. În consecință, Procuratura Anticorupție a pornit un proces penal, pe care ulterior l-a încetat. Ion Diacov a făcut un demers repetat. La 31 martie 2017 portalul Anticorupție.md a publicat o nouă investigație la acest subiect, după ce au fost dobândite documente noi referitoare la repartizarea terenului de către Primăria Chișinău. Autorul investigației a expediat o sesizare către procurorul general Eduard Harunjen, prin care a solicitat redeschiderea investigațiilor penale, invocând descoperirea unor noi fapte și circumstanțe. Între timp, în pofida apariției primei investigații, Consiliul Superior al Magistraturii l-a propus pe Oleg Melniciuc pentru funcția de vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău. Candidatura a fost respinsă de președintele Igor Dodon, care a invocat probleme de integritate. Oleg Melniciuc a solicitat repetat să fie propus și a dat, cu această ocazie, explicații despre rudele sale și apartamentele din blocul judecătorilor, în fața membrilor CSM. El nu a fost propus repetat. Astfel, din cauza dispariției Judecătoriei la care a fost președinte, Oleg Melniciuc a rămas doar cu funcția de judecător la Judecătoria Chișinău.

În luna iunie 2017 Procuratura Anticorupție a anunțat că a deschis un dosar penal pe numele lui Oleg Melniciuc pentru îmbogățire ilicită, în baza investigației „Apartamente la preț redus pentru rudele și mama magistratului Oleg Melniciuc, în blocul destinat judecătorilor”.

35 Act de constatare CNI, <http://old.cni.md/wp-content/uploads/2015/03/Act-de-constatare-Adriana-Betisor.pdf>

La data finalizării prezentului studiu, octombrie 2017, urmărirea penală nu a fost finalizată, magistratul se afla în concediu pentru îngrijirea copilului.

REAȚIE:

Dosar penal tardiv (peste 6 luni de la publicarea investigației).

POZIȚIE:

Propus pentru avansare, dar rămas în funcția deținută.

29. „Șef de direcție la procuratură, cu imobil de lux nedeclarat și ajutor financiar primit de la mamă”,

2 februarie 2017, Ziarul de Gardă

Investigația a arătat că șeful interimar al Direcției politici, reforme și protecția intereselor societății din cadrul Procuraturii Generale, Alexandru Nichita, deține un imobil scump în or. Cricova, municipiul Chișinău, pe care nu l-a indicat în declarația de avere și nici nu l-a înregistrat la Întreprinderea de Stat Cadastru. De asemenea, Alexandru Nichita a indicat în declarațiile de avere că a primit, el și copiii săi, donații de mii de lei de la mama sa, care muncește în Italia. Procurorul le-a spus reporterilor că locuința cu două etaje nu ar fi finalizată, de aceea nu a declarat-o și nu a înregistrat-o la Cadastru. El a explicat că a construit casa din banii obținuți din vânzarea unor apartamente.

Inspecția Procurorilor a inițiat, la 6 februarie 2017, o procedură disciplinară după publicarea investigației, însă la 26 februarie 2017 procedura a fost încetată „din lipsa temeiului de tragere la răspundere disciplinară”.

În luna iulie 2017 Alexandru Nichita a câștigat concursul pentru funcția de șef al Direcției politici, reforme și protecția intereselor societății din cadrul Procuraturii Generale, cea pe care o condusese ca interimar pe durata reformei procuraturii.

REAȚIE:

Procedură disciplinară, încetată ulterior cu argumentul lipsei temeiului de atragere la răspundere disciplinară.

POZIȚIE:

Avansat, prin concurs, în funcția de șef de direcție.

30. „Fiul procuror, tatăl condamnat, amnistiat și o sentință revizuită de instanță după 16 ani”,

9 februarie 2017, Ziarul de Gardă

Ancheta a dezvăluit faptul că în luna septembrie 2016, judecătorul Serghei Ciobanu de la Judecătoria Militară a revizuit o sentință pe numele colonelului Ivan Grosu, emisă în urmă cu 16 ani, și a hotărât încetarea procesului penal în privința acestuia. Încetarea procesului penal și anularea sentinței prin care colonelul fusese obligat să plătească un prejudiciu de 1,7 milioane de lei, treptat, din pensie, îi permite lui Ivan Grosu să ceară anularea plății prejudiciului și restituirea banilor care i-au fost scoși din pensie în ultimii ani. Cererea de revizuire a fost depusă de Procuratura Militară, care a invocat că au apărut noi martori și noi circumstanțe. Investigația a pus problema influenței pe care a putut-o avea fiul colonelului Ivan Grosu, care în perioada depunerii cererii de revizuire activa în Procuratura Militară.

Procuratura Generală s-a autosesizat în baza investigației și a cerut, la 11 aprilie 2017, Consiliului Superior al Magistraturii permisiunea pentru începerea urmăririi penale pe numele judecătorului Serghei Ciobanu. CSM a acceptat demersul. PG a precizat că „magistratul a dispus, în mod eronat, încetarea procesului penal, iar revizuirea hotărârii de încetare a procesului penal a avut loc contrar limitelor legale ale termenelor de prescripție a incriminării, care expirase în urmă cu 9 ani”.

Serghei Ciobanu a atacat la Curtea Supremă de Justiție decizia CSM din 11 aprilie 2017 prin care și-a dat acordul de a iniția un dosar penal pe numele judecătorului. La data elaborării acestui studiu, octombrie 2017, instanța supremă încă nu pronunțase o hotărâre. În septembrie 2017, Serghei Ciobanu a fost declarat de către Consiliul Superior al Magistraturii „incompatibil cu funcția de judecător”. Dosarul penal pe numele său a fost trimis în judecată, fiind, în luna octombrie 2017, pe rol la Judecătoria

Chișinău. Conform informațiilor oferite de Procuratura Generală, un procuror implicat în acest dosar, care a decis inițierea procedurii de revizuire și care a participat la judecarea cauzei în instanță a fost pedepsit disciplinar.

REAȚIE:***Dosar penal deschis în baza investigației.*****POZIȚIE:*****Demisie în legătură cu faptele descrise de jurnaliști.***

31. „Firma ascunsă a familiei unui șef de la CNA a descins în licitațiile pentru grădinițe”,

4 mai 2017, Ziarul de Gardă

Ancheta a arătat că, la începutul anului 2016, după ce Centrul Național Anticorupție a făcut percheziții și a reținut mai multe persoane acuzate de participare la trucarea unor licitații pentru procurarea produselor alimentare pentru grădinițe, o firmă fondată de sora și administrată de soția șefului Direcției Generale Asigurare Operativă a CNA, Igor Carlaşuc, a început să câștige licitații pentru alimentarea în grădinițe, adică pe același sector din care, după descinderile CNA, unii agenți economici au fost nevoiți să se retragă. Firma a încheiat contracte de livrare a produselor alimentare cu o valoare totală de 1,2 milioane de lei. Igor Carlaşuc a negat, în interviul acordat reporterilor, faptul că ar avea vreo implicare în câștigarea de către firmă a licitațiilor.

În aceeași zi, conducerea CNA a anunțat că l-a suspendat din funcție pe Igor Carlaşuc și a pornit o anchetă internă, iar pentru imparțialitate, a încredințat efectuarea investigațiilor Procuraturii Anticorupție.

După mai mult de o lună de investigații, Procuratura Anticorupție a anunțat că au fost audiate peste 40 de persoane și verificate o serie de acte, constatându-se că Igor Carlaşuc nu a influențat în nici un fel activitatea firmei surorii sale care, în ultimii ani era administrată de finul șefului de direcție de la CNA. Igor Carlaşuc a fost restabilit și în prezent ocupă aceeași funcție, de șef al Direcției Generale Asigurare Operativă a CNA.

REAȚIE:***Control efectuat de Procuratura Anticorupție la solicitarea CNA, soldat cu încheiere de neîncepere a urmăririi penale.*****POZIȚIE:*****Poziție: Rămas în funcția deținută.***

32. „Casa de lux ascunsă a noii șefe de la Educație”,

8 iunie 2017, Ziarul de Gardă

Investigația a arătat că noua (la acel moment) viceministră a Educației, Lilia Pogolșa, până atunci directoare a Institutului de Științe ale Educației, locuiește într-o casă scumpă, a cărei valoare depășește veniturile sale legale și pe care nu a indicat-o în declarația de venituri și proprietăți. Imobilul figurează în acte ca proprietate a mamei sale, fiind donată anterior acesteia de către Lilia Pogolșa. În declarația de avere Pogolșa nu a indicat nici firma soțului său. Ea nu a comentat cele constatate de reporterii, însă le-a sugerat să nu scrie despre lucruri negative, ci doar despre „lucrurile frumoase” din CV-ul său.

În acest caz Autoritatea Națională de Integritate, care este nefuncțională, nu a pornit un control. În luna septembrie 2017 jurnaliștii au aflat că Procuratura Anticorupție are în lucru un dosar penal pentru îmbogățire ilicită, însă Lilia Pogolșa nu avea în el nici o calitate procesuală.

La data finalizării prezentului studiu, octombrie 2017, Lilia Pogolșa continua să exercite funcția de vice-ministru.

REAȚIE:***Lipsa controlului.*****POZIȚIE:*****Rămasă în funcția deținută.***

4. CAPITOLUL II.

CONSTATĂRI. ANALIZA DATELOR

În urma contabilizării datelor din analiza calitativă (studiile de caz – Cap. I; Fig. 1; Fig. 2; Fig. 3; Anexă), indicatorii cantitativi arată astfel:

Numărul de investigații studiate – 32;

- Numărul investigațiilor la care a existat o reacție sub forma unui control din partea instituțiilor cu funcții de control – 24;
- Numărul de investigații la care nu a existat o reacție – 8;
- Numărul controalelor inițiate pentru verificarea și penalizarea faptelor descrise în investigație încheiate cu sancțiuni (în sensul prezentului studiu prin sancțiuni se are în vedere: act al CNI de constatare a încălcării regimului de declarare a veniturilor și proprietăților sau al regimului de declarare și soluționare a conflictelor de interese; dosar penal; anchetă internă soldată cu sancțiuni; orice act de control încheiat cu măsuri în privința persoanei vizate) – 9 (4 controale CNI+4 dosare penale (dintre care două intentate tardiv)+1 anchetă internă soldată cu demisie);
- Numărul controalelor încheiate fără sancțiuni, adică soldate cu clasarea cazului, cu încheiere de neîncepere a urmăririi penale, alte acte de verificare care nu prevăd vreo acțiune de luat în privința persoanei vizate – 15;
- Numărul de persoane vizate în investigații rămase în funcțiile deținute până la publicare (la această categorie au fost incluse și persoanele care au fost realese prin concurs sau la alegeri (în cazul primarilor) sau renumite în funcții pe un nou termen) – 16;
- Numărul de persoane avansate în funcții – 8;
- Numărul de persoane plecate din funcțiile deținute din motive independente de faptele descrise de jurnaliști în investigații – 5;
- Numărul de persoane a căror demisie a avut legături cu investigațiile publicate despre ele – 3.

Figura 1. Indicatori cantitativi.

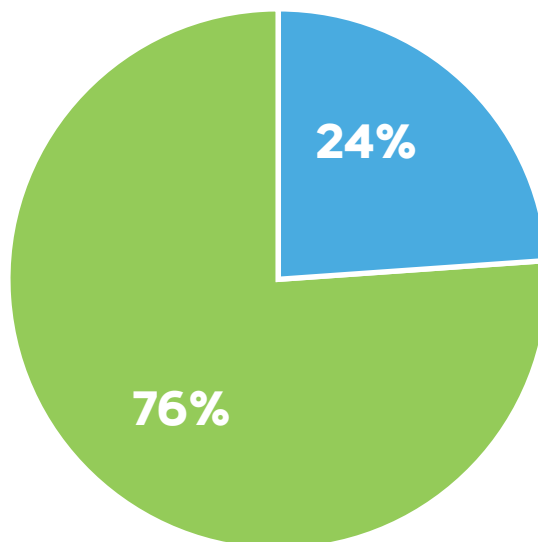
Figura 2. Investigațiile și finalitatea lor.

INVESTIGAȚII	REAȚIE	REZULTAT	POZIȚIE
Total: 32 de investigații	8 cazuri – lipsă reacție	Din 24 de cazuri din care au fost efectuate controale	16 cazuri – funcționari sau aleși rămași în funcțiile deținute
	CNI: 10 cazuri de reacție/control	CNI: 6 cazuri clasate 4 cazuri – acte de constatare a abaterii sau sesizarea PG (1 caz soldat cu dosar penal pentru fals în declarații)	8 cazuri – avansări în funcții
	CNI, CNA, PG, Inspekția Judiciară: 13 cazuri de reacție/control	CNI, CNA, PG, Inspekția Judiciară: 8 cazuri clasate 4 dosare penale (dintre care 2 intentate mult timp după publicare) 1 caz demisie (Gofman)	5 cazuri – demisii din motive independente de faptele descrise de jurnaliști
	„Moldsilva”: 1 caz de reacție/control	„Moldsilva” – control soldat cu neconfirmarea faptelor	3 cazuri – demisii în urma faptelor descrise de jurnaliști

În aproape jumătate din cazurile în care a urmat o reacție – 10 din 24, această reacție a venit din partea CNI (Fig. 4). În alte 13 cazuri a urmat o reacție sau un control din partea uneia sau mai multor instituții: CNI, CNA, PG, Inspekția Judiciară. Într-un caz controlul a fost efectuat de instituția corespunzătoare, Agenția de Stat „Moldsilva”.

Figura 3. Procentul investigațiilor în care a existat o reacție din partea autorităților de stat la faptele descrise de jurnaliști în investigațiile monitorizate.

- Reacție din partea CNI, CNA, PG și alte instituții
- Lipsa reacției

- Reacție CNI
- Reacție CNI, PG, CNA
- Reacție alte instituții

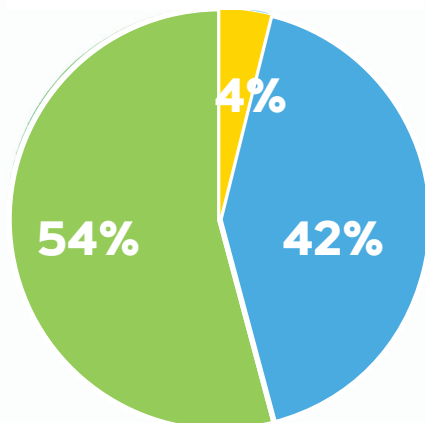

Figura 4. Reacțiile la investigații repartizate pe instituții.

Din cele 10 controale inițiate de CNI, 6 cazuri au fost clasate, 2 cazuri s-au încheiat cu acte de constatare a încălcării regimului juridic al declarării și soluționării conflictelor de interese, însă persoanele nu au fost sancționate contravențional de către CNA din cauză că a expirat termenul de prescripție, care este, potrivit CNA, 3 luni de la comitere, iar potrivit CNI, 3 luni de la constatare. De asemenea, din cele 2 cazuri în care CNI a sesizat Procuratura Generală, doar unul s-a soldat cu pornirea

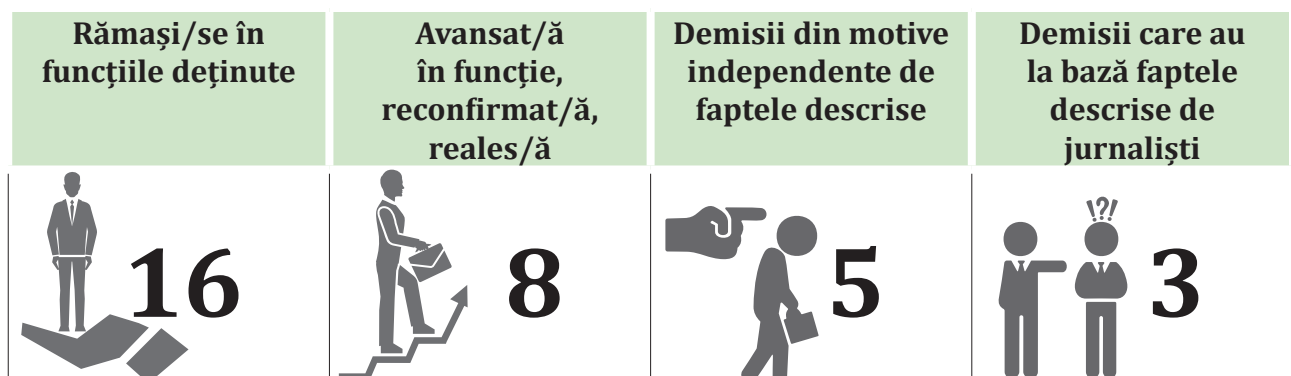
unui dosar penal și cu o hotărâre de recunoaștere a vinovăției (cazul S. Volosatîi). Persoana vizată însă nu a fost sancționată, deoarece de la comiterea falsului în declarația de avere trecuseră mai mult de 2 ani, durată care reprezintă termenul de prescripție pentru infracțiunile ușoare.

Din cele 13 cazuri în care reacția a venit din partea uneia sau mai multor instituții: CNI, CNA, PG, Inspekția Judiciară sau alte instituții, 8 cazuri s-au soldat cu clasarea cauzei sau încheiere de neîncepere a urmăririi penale, în 4 cazuri au fost deschise dosare penale, astăzi în derulare, dintre care 2 – peste 0,5 și 1,5 ani de la publicarea investigației. Într-un caz instituția corespunzătoare chemată să verifice faptele a fost Agenția de Stat „Moldsilva”. Controlul s-a încheiat prin constatarea lipsei vreunei abateri de la lege. Un alt caz, în care ancheta CNA a fost de ordin intern, s-a încheiat cu demiterea funcționarului (cazul Gofman).

Consecințele investigațiilor asupra protagoniștilor; analiza poziției subiecților vizati

Din 32 de cazuri monitorizate, în 16 cazuri funcționarii au rămas/se află și astăzi în funcțiile deținute; în 8 cazuri – au fost avansați în funcții; în 5 cazuri – demisii din motive independente de faptele descrise de jurnaliști; în 3 cazuri – demisii în urma faptelor descrise de jurnaliști (Mihail Gofman, Chiril Gaburici și Serghei Ciobanu).

Figura 5. Situația la zi (octombrie 2017) a persoanelor-protagoniste ale investigațiilor jurnalistice.

Notă 1: Deoarece judecătorul Oleg Melniciuc a fost protagonistul a două investigații studiate, publicate în diferite perioade de timp, datele despre el au fost contabilizate ca fiind 2 persoane/cazuri.

Notă 2: Investigația RISE referitoare la 10 miniștri a fost calculată ca una singură, apreciindu-se reacția majoritară.

5. CONCLUZII

1. Rezultatele analizei cantitative (reacție/control în 24 din 32 de cazuri studiate) arată că autoritățile/instituțiile de control și de drept au reacționat, de regulă, prin autosesizări, la investigațiile ce vizează funcționarii publici. În alte 8 cazuri nu au fost documentate reacții. Comportamentul neuniform al instituțiilor vizavi de faptele descrise de jurnaliști indică asupra unor factori subiectivi și obiectivi care le-au influențat reacția. Enumerăm câțiva potențiali factori: încrederea scăzută a instituțiilor în faptele prezentate de jurnaliști; gradul de preluare și de răspândire a materialelor de investigație de către un număr mare de instituții de presă; poziția politică a persoanei vizate și a partidului acesteia în algoritmul guvernării la momentul descrierii faptelor; presiunea pusă de unii reprezentanți ai societății civile.
2. Din cele 24 de controale efectuate 14 s-au încheiat fără sancțiuni (dar fără negarea faptelor descrise de jurnaliști – detaliu ce vorbește despre calitatea documentării jurnaliștilor). Majoritatea cazurilor au fost clasate anume cu argumentul că persoana respectivă a indicat în declarațiile de avere toate bunurile înregistrate pe numele său; un alt argument formulat în actele de constatare ale CNI este că funcționarul a comis, la completarea declarației, greșeli considerate neintenționate. Controalele pornite de CNA și PA au fost încheiate, de cele mai multe ori, cu argumentul lipsei componentei de infrațiune.
3. În baza investigațiilor studiate, instituțiile de drept au deschis 4 dosare penale. Două dintre ele au fost intentate la o distanță de 6 luni și, respectiv, 1,5 ani de la publicare. Aceste rezultate arată că acțiunile instituțiilor de anchetă au fost generate de alte fapte și factori decât publicarea investigațiilor.
4. Analiza cantitativă a arătat, de asemenea, că cele mai multe instituții publice nu iau în calcul problemele de integritate semnalate de presă la numirea sau avansarea în funcții a unor persoane și au luat drept obișnuință să invoce, drept motiv, justificarea că verificarea integrității funcționarului este prerogativa exclusivă a CNI.
5. Mai mult de jumătate dintre persoanele vizate în investigații (16 cazuri din 32) continuă să activeze în funcțiile deținute și nu au suportat consecințe, iar în 8 cazuri au avut loc avansări în funcții.
6. Faptul că unii funcționari dețin averi nedeclarate, au fost implicați în conflicte de interese sau în alte fapte ce ridică probleme de integritate nu afectează, de cele mai multe ori, parcursul lor în funcții administrative. Astfel, la nivel de instituții, nu se constată o voință puternică de a menține și promova în funcții persoane integre. În condițiile în care, în multe domenii, în special în sectorul judecătoresc, există prevederi legislative și normative referitoare la reputația ireproșabilă a angajaților, însă acestea nu se respectă, singura soluție rămâne a fi voința politică sub forma unui angajament puternic de a curăța instituțiile de funcționari cu probleme de integritate.
7. Analiza calitativă scoate în evidență lacune legislative care au influențat eficiența controalelor efectuate de către instituțiile de stat. În cazul CNI, o parte dintre cauze au fost clasate deoarece instituția nu a verificat efectiv averile declarate de subiecți, ci doar faptul dacă acestea au fost declarate în modul corespunzător și dacă datele indicate în declarațiile de venituri și proprietăți corespund cu cele din bazele de date (Cadastru, Camera Înregistrării de Stat, Registru, informațiile de la bănci etc.). Nu a fost verificată diferența dintre valoarea bunurilor și veniturile legale ale persoanei. De asemenea, în unele cazuri, persoanele au rămas nepedepsite contravențional sau penal din cauza expirării termenului de prescripție. Acest termen, în cazul conflictelor de interese și declarării averii, este interpretat diferit de către CNI și CNA, problemă semnalată de CNI și presă în repetate rânduri, dar rămasă nerezolvată.
8. Serviciul Fiscal de Stat nu a manifestat până în prezent interes de a verifica, în limitele domeniului său de activitate, semnalele transmise de presă privind finanțarea netransparentă a partidelor și campaniilor electorale. De asemenea, instituția nu verifică persoanele care figurează în declarațiile de venituri și interese că ar fi donat bani sau bunuri funcționarilor de stat.

6. RECOMANDĂRI

Pentru instituțiile de stat

1. În condițiile unei lupte reale anticorupție, instituțiile abilitate cu funcții de control – ANI, CNA, PG, PA și altele – ar trebui să reacționeze adecvat la orice semnal venit din partea mass-media referitor la lipsa de integritate a persoanelor aflate în funcții bugetare. Aceste instituții sunt îndemnate să pornească verificări în baza investigațiilor jurnalistice care includ probe și documente și indică asupra unor fapte ilegale ale funcționarilor publici. Pentru a demonstra transparența și disponibilitatea de a lua în calcul orice semnale, inclusiv din mass-media, privind lipsa de integritate a persoanelor cu funcții publice, instituțiile ar trebui să anunțe public, transparent și argumentat, prin intermediul comunicatelor sau chiar conferințelor de presă despre acțiunile întreprinse. Astfel, instituțiile ar oferi opiniei publice dovezi clare de voință reală de a asculta vocea presei de investigație, a combate corupția și a promova integritatea în sectorul public, iar impactul investigațiilor jurnalistice asupra schimbărilor reale în administrarea treburilor publice ar crește.
2. Legislația privind controlul veniturilor și proprietăților persoanelor cu funcții publice ar trebui modificată, astfel ca ANI să poată realiza controale efective ale bunurilor și cheltuielilor, nu doar la nivel de baze de date.
3. Se impune unificarea interpretării de către ANI și CNA a termenului de prescripție în cazul conflictelor de interese.
4. ANI ar trebui să manifeste voință și inițiativă de a documenta temeinic veniturile și cheltuielile subiecților declarării, luând în calcul inclusiv minimul de existență pentru o persoană, astfel ca să evite controalele superficiale, soldate cu clasarea cazurilor.
5. Pe perioada în care ANI este nefuncțională din cauza procesului de reformare, instituțiile de stat sau organele de autoadministrare (de exemplu, Consiliul Superior al Magistraturii) ar trebui să-și asume, prin intermediul pârghiilor legale de care dispun, supravegherea integrității propriilor angajați, și, în caz de necesitate, să verifice informațiile apărute în investigațiile jurnalistice.
6. La promovarea angajaților sau la reconfirmarea în funcții, conducătorii de instituții și organele de autoadministrare din diferite domenii (în special Consiliul Superior al Magistraturii) ar trebui să ia în calcul informațiile documentate de jurnaliști și cele din actele de control întocmite în urma publicării investigațiilor. Menținerea sau avansarea în funcții a judecătorilor sau altor persoane din sectorul public care au fost implicate în conflicte de interese, dețin averi nedeclarate, trecute pe numele rudelor sau mult mai scumpe decât veniturile lor legale, compromite imaginea instituțiilor respective și subminează încrederea în ele. De asemenea, lipsa de consecutivitate și de rezultate concrete în investigarea faptelor descrise de jurnaliști compromite încrederea populației în eficiența organelor de anchetă.
7. Serviciul Fiscal de Stat ar trebui să verifice mecanismele de finanțare a formațiunilor politice și veniturile persoanelor care figurează ca donatori, dacă sumele donate depășesc veniturile anuale declarate ale acestora. De asemenea, ar trebui să conlucreze mai eficient cu instituțiile de control pentru verificarea veniturilor persoanelor care figurează drept donatori de bunuri și sume de bani către funcționarii publici sau alte categorii de angajați la stat.

Pentru organizațiile neguvernamentale

ONG-urilor active pe domeniul anticorupție și integritate li se recomandă să elaboreze, după caz, în parteneriat cu instituțiile media, proiecte prin care să poată fi urmărit răspunsul autorităților la faptele descrise de jurnaliști, dar și procedurile de recuperare a prejudiciilor cauzate intereselor statului. Reprezentantii societății civile și-ar putea asuma funcția de monitorizare a modului cum instituțiile de stat reacționează la dezvăluirile din investigațiile jurnalistice, expediind solicitări de informație sau chiar denunțuri. Adresarea unor solicitări de intervenție sub forma juridică de denunț ar obliga instituțiile statului să vină cu o reacție.

Pentru instituțiile media

Jurnaliștii de investigație ar trebui să continue monitorizarea veniturilor, proprietății și activității persoanelor cu funcții publice pentru a oferi publicului informații veridice și bine documentate.

Jurnaliștilor, nu doar celor specializați pe investigații, li se recomandă să-și fortifice capacitățile de investigare folosind baze de date deschise, accesibile gratuit, dar și pe cele disponibile pe bază de abonament (de exemplu Cadastru, Camera Înregistrării de Stat). Documentarea temeinică a mai multor cazuri de lipsă de integritate în sectorul public, inclusiv de către presa generalistă, ar putea pune o mai mare presiune pe autorități să elimine din administrația centrală și cea locală persoanele care nu corespund profilului unui funcționar public onest.

După publicarea investigațiilor, jurnaliștii sunt îndemnați să urmărească reacția autorităților și să-și informeze despre asta cititorii.

Anexă. Rezumatul studiilor de caz. Investigațiile și finalitatea lor

INVESTIGAȚIE	REAȚIE	REZULTAT	POZIȚIE
<p>1. Vila și afacerile din România ale lui Gheorghe Avornic, 23 ianuarie 2014, ZdG</p>	Lipsă reacție/ control	Lipsă reacție/control	Rămas în funcția deținută, membru CSM
<p>2. Imperiul și conexiunile lui Gofman, cel mai bogat angajat de la CNA, 6 martie 2014, ZdG</p>	Control intern; control CNI	CNA - demisie; CNI - clasarea cazului	Demis în urma faptelor descrise de jurnaliști, plecat din sistem
<p>3. Procurorul raionului Strășeni, sărac în declarații, cu soție în mașină de lux și casă de milioane, 13 martie 2014, ZdG</p>	Control CNI	Sesizarea PG; clasarea cazului	Reales pentru un nou mandat în funcția deținută (rămas)
<p>4. Palatul și relațiile unei judecătore de la CSJ cu firma germană „Happy Dog”, 14 martie 2014, ZdG</p>	Control CNI	Clasarea cazului	Rămasă în funcția deținută, judecătore la CSJ
<p>5. Mașina de serviciu, averea și dosarele familiei președintelui Judecătoriei Strășeni, 20 martie 2014, Ziarul de Gardă</p>	Control CNI	Clasarea cazului	Demisionat din motive independente de faptele descrise de jurnaliști (pensionat peste o lună de la publicare)
<p>6. Viceministra Mediului, Valentina Țapiș, nu și-a declarat toată averea, 5 august 2014, Moldovacurata.md</p>	Control CNI	Clasarea cazului	Avansată în funcție de ministru; în prezent șefă de direcție la MDRC
<p>7. Cu firmă prosperă, dar fără venituri în declarația de avere, 12 august 2014, Moldovacurata.md</p>	Control CNI	Sesizarea PG; dosar penal, declarată vinovată pentru fals în declarații; nepedepsită din cauza termenului de prescripție	Avansată, prin transfer, în funcția de vice-director al Agenției „Apele Moldovei”; în prezent nu deține o funcție bugetară

INVESTIGAȚIE	REAȚIE	REZULTAT	POZIȚIE
<p>8. Soția primarului din Ungheni, „abonată” la banii Primăriei, 14 august 2014, <i>Moldovacurata.md</i></p>	Control CNI	Act de constatare a conflictului de interese, confirmat de CSJ	Reales pentru un nou mandat (rămas)
<p>9. Mama de milioane a judecătorului Melniciuc, 25 septembrie 2014, <i>ZdG</i></p>	Control CNI	Clasarea cazului	Propus de CSM pentru avansare în funcție; rămas în funcția de judecător (rămas)
<p>10. Miniștri cu afaceri secrete, 16 octombrie 2014, <i>RISE</i></p>	Controale CNI	Majoritatea cazurilor clasate	Rămași sau avansați în funcții (rămași)
<p>11. Președintele raionului Dubăsari și-a angajat fiica la Consiliul Raional și este cercetat penal pentru neglijență în serviciu, 21 octombrie 2015, <i>Moldovacurata.md</i></p>	Control CNI	Act de constatare a conflictului de interese	Numit pentru un nou mandat în funcția de președinte de raion (rămas)
<p>12. CV-ul necenzurat al premierului, 5 martie 2015, <i>ZdG</i></p>	Control PG	Dosar penal, soldat cu confirmarea vinovăției pentru folosirea actelor false; nepedepsit din cauza termenului de prescripție	Demisie în urma investigației
<p>13. Secretele de la Moldtelecom sau cum câștigă prietenii licitații de milioane, 14 mai 2015, <i>ZdG</i></p>	Control CNA	Încheiere de neîncheiere a urmăririi penale	Avansat în funcția de viceministru al Economiei
<p>14. Milionarul de la Economie, cu afaceri și proprietăți ascunse, 8 octombrie 2015, <i>ZdG</i></p>	Lipsă reacție/control	Lipsă reacție/control	Demisie din motive independente de faptele descrise de jurnaliști

INVESTIGAȚIE	REAȚIE	REZULTAT	POZIȚIE
<p>15. Șase ani la vamă. Afacerile și proprietățile familiei Balițchi, 29 octombrie 2015, ZdG</p>	Control CNI; Control CNA	CNI - clasarea cazului; CNA - încheiere de neîncepere a urmăririi penale	Demisie din motive independente de faptele descrise de jurnaliști
<p>16. Șeful IGP, cu vilă în construcție, apartament înscris pe socri și firmă pe cumnat, 15 decembrie 2015, ZdG</p>	Lipsă reacție/ control	Lipsă reacție/control	Rămas în funcția deținută
<p>17. Licitații pentru familia șefului de la achiziții, 14 ianuarie 2016, ZdG</p>	Control CNA	Neînceperea urmăririi penale	Demisie din proprie inițiativă; numit în funcția de șef al Agenției de Soluționare a Contestațiilor (rămas)
<p>18. Pavel Filip, candidatul majorității la funcția de premier, nu-și declară casa de milioane în care locuiește, 15 ianuarie 2016, ZdG</p>	Lipsă reacție/ control	Lipsă reacție/control	Avansat în funcția de prim-ministru
<p>19. Frații Chirtoacă, afaceri de excepție cu primăria, 28 ianuarie 2016, ZdG</p>	CNA, reacție tardivă, la 1,5 ani de la publicare	Dosar penal, în prezent nefinalizat	Rămas în funcția deținută; în prezent suspendat din cauza calității de inculpat într-un alt dosar penal
<p>20. Filmare cu drona. Democratul Constantin Botnari a îngrădit ilegal 40 de ari de pădure?, 18 februarie 2016, Anticoruptie.md</p>	Sesizare ministrul Mediului, Valeriu Munteanu, către Agenția de Stat „Moldsilva”; control „Moldsilva”	Constatarea lipsei abaterilor de la lege	Plecat din funcție din motive independente de faptele descrise de jurnaliști

INVESTIGAȚIE	REAȚIE	REZULTAT	POZIȚIE
<p>21. La CSJ, cu Porsche, casă de lux și soț cu afaceri uitat în declarații, 3 martie 2016, ZdG</p>	CNA a sesizat CNI; control CNI	Clasarea cazului	Avansată în funcția de judecător la CSJ
<p>22. Holdingul secret al unui ministru, 10 martie 2016, RISE</p>	Lipsă reacție/control	Lipsă reacție/control	Demisie din motive independente de faptele descrise de jurnaliști
<p>23. Directorul milionar de la „Poșta Moldovei” are o afacere în Spania, pe care nu a indicat-o în declarația de avere, 4 aprilie 2016, MoldovaCurata.md</p>	Control CNI	Clasarea cazului	Rămas în funcția deținută
<p>24. Purtătorul de cuvânt al Primăriei Chișinău, cu locuință luxoasă, dar beneficiar de ajutor material de la buget, 14 aprilie 2016, Anticoruptie.md</p>	Sesizare CNA către CNI; control CNI	Clasarea cazului	Rămas în funcția deținută
<p>25. Judecătorul Sternioală și-a ascuns casa de lux, 2 iunie 2016, Ziarul de Gardă</p>	Control CNI; control Inspekția Judiciară	Control CNI nefinalizat din cauza reformării instituției; control Inspekția Judiciară încheiat fără sancțiuni	Rămas în funcția de judecător; avansat în funcția de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor (avansat)
<p>26. Mihai Ghimpu a donat partidului tot ce a câștigat, 28 iunie 2016, MoldovaCurata.md</p>	Lipsă reacție/control	Lipsă reacție/control	Rămas în funcția deținută
<p>27. Casa de milioane a familiei Bețișor, 14 iulie 2016, Ziarul de Gardă</p>	Lipsă reacție/control	Lipsă reacție/control	Avansată în funcția de șef-adjunct interimar al Procuraturii Anticorupție

INVESTIGAȚIE	REAȚIE	REZULTAT	POZIȚIE
<p>28. Apartamente la preț redus pentru rudele și mama magistratului Oleg Melniciuc, în blocul destinat judecătorilor, <i>29 noiembrie 2016,</i> <i>Anticoruptie.md</i></p>	Control PG	Dosar penal tardiv (la 6 luni de la publicarea investigației); urmărire penală în derulare	Propus pentru avansarea în funcție, dar rămas la funcția deținută
<p>29. Șef de direcție la procuratură, cu imobil de lux nedeclarat și ajutor financiar primit de la mamă, <i>2 februarie 2017,</i> <i>Ziarul de Gardă</i></p>	PG, procedură disciplinară	Încetarea procedurii	Avansat, prin concurs, în funcția de șef al Direcției politici, reforme și protecția intereselor societății a Procuraturii Generale
<p>30. Fiul procuror, tatăl condamnat, amnistiat și o sentință revizuită de instanță după 16 ani, <i>9 februarie 2017,</i> <i>Ziarul de Gardă</i></p>	Control Procuratura Generală	Dosar penal	Demis în urma investigației
<p>31. Firma ascunsă a familiei unui șef de la CNA a descins în licitațiile pentru grădinițe, <i>4 mai 2017,</i> <i>Ziarul de Gardă</i></p>	CNA a sesizat PA	Încheiere de neîncepere a urmăririi penale	Rămas în funcția deținută
<p>32. Casa de lux ascunsă a noii șefe de la Educație, <i>8 iunie 2017,</i> <i>Ziarul de Gardă</i></p>	Lipsă reacție/control	Lipsă reacție/control	Rămasă în funcția deținută

Versiunea electronică a studiului în limba română va putea fi descărcată gratuit
de pe paginile web

www.api.md și www.moldovacurata.md